

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : 'Εν 'Αθήναις και ταίς επαρχ. φρ. 20. — 'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 30.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἀπὸς ἡ ἡμέρας, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 13, ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. 10.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

— ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 4, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος. —

ΑΙ ΣΚΗΝΑΙ ΤΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ

« Εἶθε νὰ μὴ ἀνέτελλεν ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἐπὶ τῆς 'Ελλάδος ! » Τοιοῦτο ἐπιφώνημα ἔκλεισε τὰς ὀλίγας του γραμμὰς ὁ Σάββατινὸς Αἰὼν περὶ τῶν ἐν τῇ Βουλῇ συμβάντων. Διατί ὅμως νὰ μὴ ἀνέτελλεν, καὶ νὰ ἠναγκαζόμεθα νὰ ἐργωμεν εἰκοσιτετράωρον νόκτα, καθ' ἣν ἐκ τοῦ φόβου, ἐκ τῆς πλήξεως, ἐκ τῆς ἐπὶ τῶν νεύρων βλαβεραῆς ἐπιβροχῆς δυνατὸν νὰ συνέβαινον πλείονα δυστυχήματα παρὰ τὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ Μανδάλου ἐπισωρευθέντα, ὑπὸ ὀλίγων κοινοβουλευτικῶν μαγγοῦρων ; Διατί νὰ μὴ ἀνέτελλεν ἡ ἡμέρα αὐτὴ καὶ νὰ ἔμεινεν ὁ ἑλληνικὸς ἐνιαυτὸς καὶ μόνος—κατὰ τὸν Αἰῶνα—κολοβὸς κατὰ μίαν ἡμέραν, τώρα μάλιστα ποῦ πλησιάζει εἰς τὸ τέλος του ;

* * *

Ἄς ἀναλύσωμεν τὴν μεγάλην αὐτὴν ἐθνικὴν συμφορὰν τοῦ Αἰῶνος, αὐτὸ τὸ Σάββατον ἡμέρωμα, μὴν εἶρε ἡμερῶσαι τοῦ καυχηθέντος μίαν φορὰν ὡς χρηματίσαντος γραμματέως τοῦ Ἐξαρχοπούλου συντάκτου τοῦ Αἰῶνος.

Ἐκολοβώθησαν τὰ σύνορα τῆς 'Ελλάδος τὴν ἡμέραν αὐτὴν ; Ὑπεγράφη καμμία ἀτιμος συνθήκη ; Παρεδόθη ὁ βασιλεὺς μας αἰγμάλωτος εἰς τὸν Σουλτάνον ; Ἀπέθανε κανεὶς ἐπιφανὴς πολίτης ; Σεισμός τις κατερείπεισε καμμίαν πόλιν ἢ καμμίαν νῆσον ; Ἐχάθησαν καθ' ἑκατοστίας ἄνθρωποι ; Ὑψωσε θρόνον εἰς τὴν συμφορὰν καμμία πλήμμυρα ; Ἐμαύρυσεν ὁ γαλανὸς οὐρανὸς τῆς Ἀπτικῆς ; Ἐστείρευσε τὸ Φάληρον ; Ὀλιγόσπευσαν τουλάχιστον οἱ συνδρομηταὶ τοῦ Αἰῶνος ; Ἐξέλιπε πάσα ἐλπίς θανάτου καὶ ἐκφρονήσεως ἐπικηδείου ; Διαφιλονεικήσῃ τις τὴν καίουσαν οἰλοπατρίαν τῶν ὁμογενῶν, ὧν τὴν ὑπεράσπισιν ἐργολαβικῶς ὁ Αἰὼν ἀνελάβε ;

Τίποτε τίποτε !
Τί ἐγένετο λοιπόν ;
Μανδάλου κάτω βοήσαντος Δημητρακάκη ἀγορεύοντι, τὴν

παλάμην οὗτος κατὰ Μανδάλου κατήνεγκε ὁ δὲ τῆς κόμης δρυζάμενος, μαγγοῦρειας πολλὰς ἐπὶ κεφαλῆς ἔλαβε. Ῥοζοῦ δὲ ἀπὸ Κυριῶν θεωρεῖου σταυρὸν ἐπὶ τοῦ στήθους τρίς ποιήσασα, φτοῦ ! σας, μασκαράδες, ἐφώνησεν !

Ἄλλὰ τί φυσικώτερον αὐτοῦ ; Τὸ ἀστυνομικὸν δελτίον δὲν περιέχει καθημερινῶς παρόμοια τοιαῦτα ; Δύο ἄνθρωποι ἐξυλοκοπήθησαν ! Καὶ με τοῦτο τί ; Ἄλλ' οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἦσαν βουλευταὶ ! Μπορεῖ νὰ ἦσαν καὶ ἱερεῖς ἀκόμη ! Δὲν εἶδομεν πέρυσιν εἰς τοὺς Ἐπιταφίους ξυλοκτύπημα ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας μεταξὺ τῶν παπαδῶν ; Ἄλλ' ὁ τόπος ἐν ᾧ τὸ ξυλοκόπημα ἔλαβε χώραν ἦτον Βουλὴ ! Εἶναι ἡ Βουλὴ ἱερωτέρα ναοῦ ;

Ὁ Αἰὼν ἔρχεται εἰς ἐν δίλημμα. Ἡ εἶναι οἱ Βουλευταὶ ἀνώτεροι ἀνθρώπων, καὶ τότε ὅτι κάμνον, δὲν δύναται νὰ κρητῆ ἀπὸ ἡμᾶς ἢ εἶναι κατώτεροι ἀνθρώπων, καὶ τότε αὐτὰ τὰ ὅποια κάμνον εἶναι ὀλίγα διότι κατόπιν τῆς προχθεσινῆς σκηνῆς, οὔτε κανένα αὐτὶ τοῦ Μανδάλου ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, οὔτε καμμία μύτη τοῦ Δημητρακάκη, οὔτε θρεῖ τις τοῦ κ. Πετσάλη. Τώρα, ὁ κ. Φιλήμων, ὅστις ἐγρημάτισεν ἐπὶ τόσας περιόδους βουλευτῆς, εἶναι εἰς θέσιν νὰ μᾶς εἴπῃ : ἂν τὰ μέλη τοῦ Κοινοβουλίου εἶναι ἀνώτερα ἢ κατώτερα ἀνθρώπων.

Ἄλλ' ἡμεῖς, οἵτινες, οὔτε ἀνώτερα οὔτε κατώτερα τοὺς νομίζομεν, ἀλλὰ τῆς αὐτῆς τάξεως καὶ τοῦ αὐτοῦ εἶδους εἰς ὃ ὁ καθηγητῆς τῆς ζωολογίας κ. Μουτσόπουλος κατατάσσει Χονδροκώσταν τὸν σκουπιδᾶν, Κώσταν τὸν ῥήτορα, καὶ τὸν Δημοσθένην Βουρδούσταν, αὐτὴν τὴν ἐκλεκτὴν ἁγίαν τριάδα, δὲν ἐξενίσθημεν διόλου μετὰ τὰς σκηνὰς τοῦ Σαββάτου, διότι παρόμοια ἔλαβον καὶ ἄλλοτε χώραν καὶ ἐθυμώμεθα δύο ῥαπίσματα ἐν τοῦ αἰοιδίου ποιητοῦ τῆς Κυρᾶ Φροσίνης καὶ βουλευτοῦ Λευκάδος Βαλαωρίτου, ἐναντίον τοῦ Γιωργαντάρα Ἰακωβάτου—δύο δηλαδὴ μεγαλοφυῶν ῥαπίσματα—καὶ ἄλλο τοῦ βουλευτοῦ Γόρτυνος καὶ τώρα μόνον φυλέξ, ὠιδωράκη Γ.

Κολοκοτρώνη κατά του βουλευτού Παρνασσίδος Κερασιά. Τι έπαθεν ή Έλλάς εκ των δύο εκείνων ραπισμάτων, δι' ά βεβαίως ή Αίών και τότε πάλιν μυρολογών θά έλεγε: Είθε μη άνέτελλον ή ημέρα εκείνη εις τον ουρανόν τής Έλλάδος, ώς ένας δεσπότης εις τά παιδικά μας έτη έκρωνών Μεγάλην Παρρασκευήν λόγον, έλεγε παταγωδώς φωνή: «Ιούδα, Ιούδα, Ιούδα, είθε μη έγεννάσο!» μη συλλογιζόμενος ή ταλαίπωρος ότι άν δεν έγεννάτο Ιούδας δεν θά ήτο εις θέσιν αυτός νά εκφωνή λόγον!

Εν ράπισμα επί ενός βουλευτου, ενός δηλαδή δικεκατομυριστου της Έλλάδος! Άλλ' ή Έλλάς ή ίδια έγραφε ραπίσματα δεινότερα επί των παρκερικων, επί των πατρισικων, επί Χόδαρτ, επί Συνεδρίου, επί τής συνθήκης τής 30 Μαρτίου. Ο Αίών τότε δεν ειπεν: Είθε μη άνέτελλον αί ημέραι αυτά. Και επί τέλους, τώρα πρό πολλού, από τής Μεταπολιτεύσεως και έντευθεν, διερχόμεθα τόσας ποιηράς ημέρας, έν μή ως Έθνος, αλλά ως Κράτος, και ή Αίών καμμίαν ημέραν δεν έπεθύμησε νά μη έγεννηντο αί ημέραι αυτά, αλλά και αυτά άνέτελλον, και αυτός άνέτελλεν, αίσιδοξώτατος πάντοτε όλων των επί γής Έλλήνων, παροιμιώδως έσφουρητής δι' όλα τά γινόμενα αίτηγί του κλασικου εκείνου: *Αυτά συμβαίνουσι και εις Παρισίους, πανηγυριστής, μετριαστής, κολαστής, και ένίοτε κόλαξ.*

Έσυλλογίσθη ποτέ τί λέθετε; καχλάζουν κάτω του ταπιηστρώτου τής αιθούσης των συνεδριάσεων εδάφους, ου την έπιστάσιαν αυτός έχει ως έφορος του Βουλευτηρίου; Όλα τά από καταβολής κόσμου ανθρωπίνα μίση και πάθη άνεμοδέρουν εκει μέσα! 245 βουλευται, 246 γαστέρες, 245 φιλοδοξία, 248 στόματα, 248 θυλάκια. Ημεις δεν παραδεχόμεθα άρμονίαν, μεταξυ δύο ανθρωπίνων ψυχών, ειμή μόνον όταν ή έρωσ — και έρωσ παράφρων — τάς συνδέη. Παρηλθεν ή παραρρονή; Πάυει και αυτή ή μεταξυ των πρόην έρωμένων άρμονία. Ποία λοιπόν άρμονία θά υπάξη μεταξυ 248 βουλευτων; Μόνον άνέναντι τής έξουσίας οί 248 μερίζονται άμέσως εις δύο και μόνας υπάρξει. Είς τους κατέχοντας την έξουσίαν και εις τους θέλοντας νά την καταλάβωσιν! Έκατόν είκοσι ή εκατόν τριάκοντα — ως πλειοψηφία γίνονται εις και μόνος οάνθρωπος με μίαν κεφαλήν — τον Τρικούπην — μίαν θέλησιν — τον Τρικούπην — μίαν ψυχήν — τον Τρικούπην. Ο άνθρωπος αυτός σφίγγει έν ταις άγκάλας του την νύμφην-έξουσίαν. Τολμήσατε νά του την άρπάσητε. Προτιμά νά σας παραδώη την κεφαλήν του, τους πόδας του, την καρδίαν του, την κοιλιαν του, παρά την έρωμένην του. Διότι δι' αυτόν κεφαλή είναι ή Έξουσία· πόδες είναι ή έξουσία· καρδιά είναι ή έξουσία· κοιλιά είναι ή έξουσία. Έάν νομίζεται μέγας και οί λόγοι του μεταξυ εκατόν είκοσι κεφαλών προβάτων πίπτουν ως θεόρατα, τουτο γίνεται διότι έμιλει ως πρωθυπουργός. Έάν τρώγη, τουτο τό κατηρνώει, διότι είναι πρωθυπουργός. Έάν ορνισεται ότι αισθάνεται, του τά δανίζει τά αισθήματα ή Έξουσία. Αυτή τον κινεί, τον βαστάζει, τον ώθει, τον συγκαταεί, τον μεθύει, τον ζαλιζει, τον κοιμίζει, τον δνειρεύεται.

Έκεινο τό όποιον εκαμεν ή Μαράτος εις την Συμβατικην, όταν προσέβαλλον και άνεκαλουν και πάλιν έπαρουσίαζον και επί τέλους όριστικώς άπέσυρον τό κατ' αυτού κατηγορητήριον διά τής σφαγής του Σεπτεμβρίου, άνάθεός δηλαδή τό βήμα και έκθαλόν εκ του κόλπου του πιστόλιου ειπε: 'Ιδού με ποιον όπλον θά έτίναςεν ή Μαράτος τά μυκά του εις τον άέρα, έν τό κατηγορητήριον περνούσε, θά τό εκκαμεν ή Τρικούπης έν τώ άρρήρουν ή χαρτοφυλάκιον τής πρωθυπουργίας χωρίς νά χρειασθ ή μετχειρισθ κανέν φωνικόν

όπλον. Θά έμενε χωρίς κεφαλήν άν και θά είχε την κεφαλήν του.

Άπέναντι αυτού του βόα του Σισφιγκιτήρος, όστις μέχρι πνιγμού στραγγαλίζει — έξ έρωτος — την έξουσίαν εις τās άγκάλας του, — ή έπίσος αυτός — ή κ. Τρικούπης — περιλαμβάνει εις έαυτον τους εκατόν είκοσι τής πλειοψηφίας του, παρατάσσει άλλη εκατόγχειρ και εκατοντακέφαλος ύπόστασις — αλλά μία και αυτή — ή τής αντιπολιτευσεως, κατεχομένη υπό του αυτού φλογεροϋ έρωτος προς την νύμφην-έξουσίαν και αγωνιζομένη νά την κατακτήσ η μίαν ήμέραν και νά τής φιλοδορήσ η τά αυτά σφίγματα και πνιγμάτα και στραγγαλίσματα. Αυτή τώρα δεν έχει κεφαλή και θέλει ν' αποκτήσ η με την έξουσίαν τουτοϋτον· δεν έχει καρδίαν και φιλοδοξεί τοιαύτην είναι άκέφαλος, άκαρδος, κλονομένη, μη δυναμένη νά βαδίση, νά υπάγη έμπρός, μηδέν αισθανομένη, μηδέν νούσα, μηδέν άλλο θέλουσα· και νά γνωρίζη ότι όλα αυτά τά όποια δεν έχει, τά όποια δεν δύναται, τά όποια δεν θέλει, θά δυνήθ η νά τά έχη, θά δυνήθ η νά τά θέλ η, άμ' άποσπάση την νύμφην-έξουσίαν από τās άγκάλας τής αντίζήλου ύποστάσεως.!

* *

Ε! λοιπόν, κύριε Φιλήμων, τί θέλετε αί δύο αυτά ύποστάσεις, εκάστη των οποίων άπαρτίζεται από ύπερεκατόν μέλη νά κάμουν; Πώς θέλετε νά φέρωνται; Ός μέλη άκροατηρίου διάαχης του Μακράκη; Ός μέλη άκροατηρίου δημοσιου μαθημάτων έν τώ Παρνασσώ. Η ή άκροαται επικηδείου σας λόγου; Ημεις άπορούμεν πώς πράγματι, κατά την φράσιν του άρθρογράφου σας Εύρώτα, δεν *άλληλοσφαίζονται* κατά γράμμα; Και αυτή θά ήτο ή μόνη ύπηρεσία ην θά διεπραττον πρό τον τόπον δι' όλου του βίου των, ύπηρεσίαν όμως την όποιαν ηρνήθησαν και άρνούνται.

Καλιόβαν.

ΒΟΥΛΗ

Σάββατον, 18 Δεκεμβρίου

Ενώ διετρέγον την προς τό βουλευτήριον φέρουσαν, δεν ήξέρου πώς ήλθεν εις τον νοϋν μου ή κ. Μάνδαλος, και πώς μου επήλθεν όρεξις νά εύρω όμοιοκαταλήξιαν διά την αίτιατικην πτώσιν του όνόματός του και άμέσως χαιρουν διότι τόσο ευκόλως εύρον τό πουθύμενον, συνέταξα τον Μάνδαλον με τό *σάκινδαλον*, και πολλάκις επανέλαβα μεταξυ των χειλέων μου, βαδιζων, τό ζεύγος όπερ έδνημιούργησεν ή όμοιοκαταληκτικη εύχέρειά μου.

Μετ' άλλας δε στιγμάς, μάρτυς γενόμενος των βουλευτικών θριάμβων, έξεπλάγην διά την περιεργον σύμπτωσην ήτις ένυπάρχε μεταξυ του πρωταγωνιστου Μανδάλου, και τής όμοιοκαταληξίας μου, όποι η άκουσίας προαισθήσεως τής μελούσης καταγίδος.

Εντυπώθη έντός μου και ή συνάντησις μετ' του κ. Δημητρακάκη, πνιγνόντος εις την Βουλήν εβάνιζε παρά τό πλευρόν του Κυρίου του έτυχε νά την παρατηρήσω τό απότομον εκείνου τής φυσιογνωμίας του εις θεάσει εις τό κατακόρυφον αί τρεις του μύστακος του ήσαν άπειλητικώς άνταταχμένα, ως άν άνυπομόνουν ν' άρχίσουν τον καυγαν· εβάνιζε μάλλον του συνήθους κεκυφώς, ως άν μετέβαιεν εκει ά-

πορασιζόμενος, και τον εβάρυσε τό εκπακτον βάρος του κυοφορουμένου ραπισματος του.

Βλέπω τον Δημητρακάκην άρχίζοντα νά όμιλή καταλαμφθάνω ότι προσβάλλει την γθεσινήν άπαρτίκην· επί άρκατά λεπτά έξακολουθεί χωρίς νά τον διακόψουν, και άπορώ πώς ή συμπολίτευσις δεικνύει τόσην γενναίότητα πρό του μάλλον άντιπαθητικου αυτή μελους τής αντιπολιτευσεως· έτοιμάζομαι νά φιλοσοφήω επί τής δυνάμεως τής εξεως ως προς τās άγορεύσεις του Δημητρακάκη, ότε με διακόπτουσιν αί συνήθεις άποδοκιματικά, οί θύρσοι και τά κοσμητικά επίθετα· ήδη ή Δημητρακάκης θέτει εις ενεργειαν την ρητορικην των χειρών του, μυριάκις εύνοητοτέρα τής των λόγων του· άλλ' ένψ πάλιν έτοιμάζομαι νά φιλοσοφήσω επί τής δυνάμεως τής συνήθειας, διατηρούσης με άπαθείστατον πλέον πρό των καθημερινών άπαρτιτήτων σκηνηκων, ή Μάνδαλος άποσπασθείς έν βία του όμιλου των ύπουργικων, εύρίσκειται πρό του βήματος, άνταποδίδων όργιλως τās ύβρεις, κτυπών τās χειρας, και σκερθείς ότι ή καλλίτερος τρόπος τής λύσεως τής σκανδαλώδους συζητήσεως εινε έν λακωνικώτατον κάτω, τό όποιον φυσικά ή Σπαρτιάτης βουλευτής θά ήρνύει κάλλιον παντός άλλου και όντως· εις αυτό τό κάτω έσπευσεν άμέσως νά ήποκριθ ή ή Δημητρακάκης, κατελθών του βήματος· άλλ' έπειδή δεν επθύμει νά καταπαύσ η την άγόρευσιν του, μετχειρίσθη άντι βήματος την παρεϊαν του Μανδάλου, τόσον προχειρώς εύρεθσαν πλησίον του, καθ' ής επέρριψεν, ως συνήθως έπραττε, βαρείαν την παλάμην του.

Τούτο δυστυχώς παρεξηγήθη και υπό των δύο περύγων νομίζουσιν ότι έκτυπήθη ή Μάνδαλος, και εγείρονται οί μέν διά νά παραστήσωσιν άγάλλματα εκπληξσεως και ταραχής, οί δε διά νά έρμηνεύσωσι προς τό μέρος των δύο, οίτινες έκρατούνο συμπεπλεγμένοι· διότι ή χειρ του Δημητρακάκη ειχε κολλήσει επί τής παρεϊας του Μανδάλου· ή έλιξι επηνήργησε θαυμασώς. Και οί όρηθήσαντες ύποδιαιρούνται εις δύο δυνάμεις· άντιθέτως λειτουργούσας· οί μέν σπεύδουσι νά χωρίσωσι τους διαμαχομένους, οί δε νά ενώσωσι τās ράβδους των με τάς κεφαλάς και όμοπλάτως των συσσωρευθέντων εις τό πεδίον τής μάχης.

Ποιον ήδύτατον θέαμα από των θεωρειών μας τά έρρυθμα άναίσοκατεδάσματα των ράβδων, τά πρό του προεδριου συμπεκνούμενα κύματα των κεφαλών, όρητικώς σειομένου, τό καπέλλο τό όποιον φορεί ή κ. Πρόεδρος έγκαταλείπει την έδραν του, ή πρωτοφανής ώργής του πρωθυπουργου, ή άμήχανος άκνησία των ύπουργων επί των έδρων αυτων, ή όρημη τής φουστανέλλας του Ααυπονοπουλου, πρώτου άναπηθήσαντος εις τό πύρ, αί κατ' ιδίαν άλληλομαχία βουλευτων, ή ήχος τής φωνής του Μεσσνηζην έν μέσω του πανθαμιονίου εκείνου, ή έξαψις του Μαυρομυγάλη, ή αξιωματικος τής ύπηρεσίας εισελθών διά νά ποσφέρη, ή πτωγός, τās ύπηρεσίας του, και άποδικωόμενος δι' ώθήσεων υπό των βουλευτων, ή παρατεινομένη άρηνίασις του Μανδάλου, τον όποιον και άφου ήρχισε νά κοπάξ η ή σάλος, τρεις εκράτουν καθηλωμένον επί του τοίχου, ζητούντα με λύσσει σπαατμούς· νά τον άφήσουν ελεύθερον διά νά τελειώση τους λογαριασμούς του, ή Δουζινας κραυγάζων τό νομοσχεδιόν μου, και ύπερ παν θέαμα ή πλαστινωπάτη θέσις του Δεληγιάννη, όρθιου και άκνηστον· τοις βραχίονας επί του στήθους.

Νά σας ειπω την άλλθειαν, κατ' αρχάς δεν ήδυνήθην νά

κατασιγάσω λυπηρόν τι συναίσθημα, καταλαβόν την καρδίαν μου, όταν έβλεπα δυστυχεις παράρρονας, οίτινες θραύσαντες τās άλλυσεις των, δι' ών έκρατούνο έν τώ φρενοκομειώ, μέλλουσι νά καταξερσιχθώσιν όρμώντες κατ' άλλήλων. Άλλ' όταν ήκουσα τον Δουζιναν προστείνοντα νά διαλυθ ή συνεδρίασις εις ένδειξιν τής εθνικης συμφορας, ή φαιδρότης την όποιαν επέρφερον έντός μου ή ευεργετικός κ. Δουζινας διέλυσε την λύπην μου.

Εθνική συμφορά! άλλ' τά καθ' εκάστην τελούμενα έν τή βουλή σας, ή ορανατισμός, ή τυφλότης, αί μικροπροπειεις άποφάσεις, ή έδιοτέλεια, αί ύβρεις, είναι όλιγώτερον εθνικαί συμφοραί; Και δεν έπρεπε λοιπόν από τής πρώτης συνεδριάσεως τής παρούσης συνόδου νά κλείσ η ή βουλή κατά την λογικην του Δουζινα;

Και νομίζω ότι ή όλιγώτερον πάσης άλλης εθνική συμφορά είναι τά σημερινά ξυλοκοπήματα.

Ό πατέρες, ξυλοκοπήσθε! Άλλην εύχην δεν έχω νά σας δώσω. Τό ξύλον έβγικεν από τον παραδείσον, ή παροιμία είναι κοινός τόπος εις υπερθετικόν βαθμόν, άλλ' με έδηγεί νά συμπεράνω, ότι άν έπιμελώς καλλιεργήσ ητε τά παραδείσια δένδρα, θά καταστήσ η παραδεισίαν και την βουλήν σας. Και ήμεις μυριάκις προτιμώντες νά σας θεώμεθα ξυλοκοπούμενους ή νά σας άκούωμεν ύβρίζομένους.

Ό νομοθέται, ξυλοκοπήσθε! άφου επί τής βράχείας σας προκλήσ ητε τό ξύλον, θά ειπή ότι άτακείτε ως παιδία σχολειου· και άφου ειςθε παιδία, υπάρχει έλπις ότι θά σας διορθώσ η τό ξύλον.

Ό αντιπρόσωποι, ξυλοκοπήσθε! τουλάχιστον τό ξύλον δεικνύει ότι δυνατά νά εισθε άνδρες· ένψ όσάκις ύβρίζεσ ητε χαριτωμένως, όπως συνειθίζετε, μόνον γυναικων αξίαν έχετε.

Κουτρούλης.

ΒΟΥΛΗ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΣ, ΜΟΝΟΣΚΗΝΟΣ ΚΑΙ ΜΟΝΑΔΙΚΗ ΕΙΣ ΤΟ ΕΙΛΟΣ ΤΗΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΛΛΟΥΝΤΑ

ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ, ΜΑΝΔΑΛΟΣ, ΡΟΥΣΣΟΠΟΥΛΟΣ, ΡΟΖΟΥ, ΒΑΡΒΟΓΑΗΣ, ΜΑΓΚΟΥΡΑ, ΓΡΟΘΙΑ, ΔΟΥΖΙΝΑΣ, ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ, ΠΕΤΣΑΛΗΣ, ΠΕΤΡΙΤΣΗΣ, ΦΩΝΑΙ, ΚΑΙ ΑΛΛΑ.

ΠΡΟΣΩΠΑ ΒΩΛΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ, ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ, ΣΤΕΝΟΓΡΑΦΟΙ, ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΝ, ΛΕΓΩΜΑΤΙΚΟΣ, ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ.

ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ (διευθυνόμενος σιγά σιγά προς τό βήμα άπομάσσων παταγωδώς την φιλία του, και προβλέπων άγγίως την συμπολιτεινισιν).

Κύριε πρόεδρε γούμ, γούμ, νά κατατεθ ή έδώ ή κατάλογος τής γθες, έν τώ όποιώ εύρέθη ότι ήτο άπαρτία γούμ γούμ! άν ήσαν 123 δεν ήτο νόμιμος άπαρτία χράπ χράπ, διότι αί 'Αδάμαι, ή συνουκισμός, οί άνθρωποι πρέπει νά λογαριασθούν έρτοι γούμ γούμ, πλην τούτου ελειψε και ή κ. Έερο-μνήμων χράπα χρούπ, και έμειναν 122 γρέπ!

ΦΩΝΗ Α'. Δὲν εἶναι ἀληθές!!!
 ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ. Ψεύδεται, καὶ ἂν τολμᾷς ἔλα ἐδῶ νὰ τὸ εἰπῆς αὐτό!
 ΦΩΝΗ Β'. Ψεύδεται, ψεύδεται!
 ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ. Χρὰπ, χρὰπ!..
 ΦΩΝΗ Γ'. Εἶσαι ψεύστης.
 ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ. (μαϊνόμενος). Ἔβγα μωρὲ νὰ μοῦ τὸ πῆς ἂν τολμᾷς χρὰπ, νὰ ἐδῶ χρίπ, καὶ ὄχι αὐτοῦ χρὰπ χρίπ!
 ΜΑΝΔΑΛΟΣ (καταργόμενος ἀπὸ τὸ βῆμα ἀνεγείρει τὸ δεξιό του μανίκι, προτείνει σχεδὸν ἡμίγυμνο, ἀπολήγον εἰς γρόνον ματζέζικο τὸ δεξιόν του χέρι). Εἶσαι ψεύτης ἐσὺ καὶ φαινέσαι ἀπὸ τὰ μούτρα σου, βρωμιάρη!
 ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ (μὲ φωνὴν τεσσάρων ἑμῶν θηρίων βραχύνων). Εἶσ' ἐσὺ ψεύτης καὶ σὲ περιφρονῶ! ὦ ω χαμᾶλη!
 ΜΑΝΔΑΛΟΣ (προτείνει τὸν ἓνα πόδα του εἰς θέσιν λογγομαχίας, ἀφίνει τὸν λιχανὸν τοῦ γρόνου του εἰς θέσιν δυνατῆν καὶ κλίνει τὴν χειρᾶ του πρὸς τὴν γῆν). Ἄν σοῦ βαστᾶ μωρὲ κατέβα ἐδῶ ἢ (στρέφει τὴν χειρᾶ του πρὸς τὴν θύραν τῆς βουλῆς) ἔβγα ἔξω!..
 ΑΚΡΟΑΓΗΡΙΟΝ (τρέξον τὸς ὄνυχάς του) κς, κς, κς.
 ΡΟΖΟΥ (ἀπὸ τὸ θεωρεῖον) βρὲ σεῖς, βρὲ μασκαράδες δὲν τρέπεσθε φτοῦ σας φτοῦ σας, ζέστρωτο!..
 ΓΡΟΘΙΑ ΔΗΜΗΤΡΑΚΑΚΗΣ (κατ' ἰδίαν) πρέπει νὰ τοῦ κατακέρρω μία ἄστ' ῥουθούνα. Νὰ χρὰμ, χρὰμ!..
 ΜΑΓΚΟΥΡΑ! (τοῦ Μανδαλοῦ ὑψωμένη πρὸς τὴν Γροθιά) Νὰ καὶ σὺ μπερμπάντη!
 ΠΡΟΕΔΡΟΣ.
 ΒΑΡΒΟΓΑΝΣ (ὑψώνει τὴν μαγκούρα) Βέβηλε ἐμίανες τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπεῖαν (τοῦ καταφέρει μία μαγκούρα).
 ΠΕΤΣΑΛΗΣ (τιθέμενος ἐν τῷ μέσῳ). Βρὲ παιδιὰ κτυπάτε ἐμένα, ἀλλὰ μὴν παρεκτρέπεσθε ἐντὸς τοῦ κοινοβουλίου.

ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΣ (ὑψώνει τὴν μαγκούρα του). Πίσω τραμπούκα ἐν ὀνόματι τοῦ ἔθνους (τοῦ καταφέρει μιὰ μαγκούρα).
ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ (ἐγείρεται, θέτει τοὺς δύο του ἀγκῶνας ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου του καὶ τοποθετεῖ τὸ πρόσωπόν του ὡς πορτοκάλιον ἐν τῷ μέσῳ τῶν δύο του παλαμῶν καὶ κατ' ἰδίαν). Ἀλλοίμονον ἐάν καὶ τὸ ξυλοκοπᾶσθαι εἰσαχθῆσεται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν!!
 Μαγκούρα! πολλὰ ὑψόμενα εἰς τὸν ἀέρι σχηματίζουν πολλὰ σχήματα μεταξὺ τῶν ἑποίων καὶ τὸ λάβαρον : **Ἐν τοῦτω Νίκαι!**
ΔΕΙΩΜΑΤΙΚΟΣ. Εἰσέρχεται διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν τῆς μάχης καὶ ἐξέρχεται διὰ γρονθοκοπημάτων γενναίων, ψιθυρίζων : Ἄ! τίποτε! τίποτε!
ΚΑΠΕΛΛΟ (πρὸς μίαν Μαγκούρα). Τί κτυπᾶς ἔτσι ἀδελφρέ; ἐγὼ δὲν ἀνακατόνομαι.
ΜΑΝΔΑΛΟΣ (κρατούμενος μανιώδης εἰς μίαν γωνίαν τῆς βουλῆς καὶ ἀγωνιζόμενος πάντοτε νὰ ἐρητίσῃ). Ἀφῆστε, ἀφῆστε με νὰ τὸν φάω!..
ΔΟΥΖΙΝΑΣ. Νὰ διαλυθῇ ἡ συνεδρίασις διὰ τὴν ἐθνικὴν ταύτην συμφορὰν.
ΜΑΓΚΟΥΡΑ (στρέφεται πρὸς αὐτὸν ἀπειλητικῶς).
ΜΑΥΡΟΜΙΧΑΛΗΣ (δεικνύων κατὰ Μαγκούρας) ἡ κατάστασις αὕτη...
ΜΑΓΚΟΥΡΑ τοῦ Κώστα, στριφογυρίζουσα εἰς τὸν ἀέρα καὶ διαγραφίζουσα σπαθισμοὺς πρὸς τὸν πρόεδρον : Νὰ διαλύσῃς τὴν συνεδρίασιν, διότι ἡ βουλὴ πρέπει νὰ ἐκφράσῃ τὴν λύπην τῆς.
ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ (καταλαμβάνει τὸ βῆμα). Νὰ εἰπῶ δύο λέξεις...
ΔΥΟ ΜΑΓΚΟΥΡΑΙ (στρέφονται πρὸς αὐτὸν ἀπειλητικῶς).
ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ. Εἶμαι σύμφωνα. Αὐτὸ ἦθελα νὰ εἰπῶ καὶ ἐγὼ!..

— Ἐχω βεβαίτητα, κύριέ μου, ἀπάντησεν ὁ Μηνᾶς τὴν εἶδα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου.
 — Μοὶ φαίνεται, Μηνᾶ, ὅτι δὲν ὄ' ἀξιοῦθαι νὰ τὴν ἴδω, ἢ ὅτι θὰ τῆ συμβῆ δυστύχημα ἐξ αἰτίας μου. Ἐπεθύμουν νὰ μὴ ἤρχομαι ἐδῶ. Τί ἐλπίζω ἐκ τοῦ ταξειδίου τούτου; Ἡ θέσις μου εἶναι ἐκεῖ, ὅπου εἶναι ἡ ἐκδικησίς μου. Ἡ ἐκδικησίς εἶναι τὸ τελευτικόν αὐτοῦ, ὅπερ μένει εἰς ἀνθρώπον προδοθέντα, ἐ καταλειθέντα καὶ γεράσαντα. Δύναμαι ἄρα νὰ ἐλπίσω ὅτι θὰ ἐπανέλθῃ δι' ἐμέ τὴ νεότης, ὁ ἔρωσ καὶ ἡ οἰκιακὴ εἰρήνη; Ταῦτα εἶναι ἀδύνατα. Καὶ ἂν ζῆ ἐκεῖνη, δύναται νὰ ἐπανέλθῃ πρὸς ἐμέ ἄγνή, ὡς ἄλλοτε; Τίς ἠξέουρει ἂν δὲν ἠγάπησε τὸν Βενετὸν καὶ ἂν δὲν τὸν ἀγαπᾷ ἀκόμη; Ἐκεῖνος εἶναι γῆρας. Εἶναι φαρμακεὺς καὶ δαιμονολάτρης. Πῶς θὰ ἐπανέλθῃ αὐτὴ πρὸς ἐμέ; Δύναται γενεὴ γενεῖσά τῶν ἀκολάστον ἠδονῶν τοῦ ἀσώτου βίου νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐστίαν τοῦ συζύγου τῆς; Μὴ τὸ πιστεύσῃς. Ὅσον ἐνάρετος καὶ ἂν ᾔτο ἢ δυστυχὴς ἐκεῖνη, δὲν ἠδύνατο εἶναι νὰ διασπαρῆ ἢ θελκῆς τῆς, καὶ νὰ παρωθῇ ἢ καρδίαν τῆς ἐκ τῆς μετὰ τοῦ Βενετοῦ ἐπαρῆς. Τίς ἠξέουρει πᾶσα ὄρμη τῆς ἐδιδάξεν ἐκεῖνος! Τὴν ἐπότισε τὸ ποτήριον τῆς πόρνυς, ὡς λέγει ἡ Ἀποκάλυψις. Δὲν δύναται νὰ εἶναι πλέον ἐκεῖνη εἰς τὰ λογικά τῆς, καὶ ἂν διετίρησε κόκκον τινὰ λογικοῦ, θὰ ἐπιθυμῆ ν' ἀπειρώσῃ εἰς τὸν Θεὸν τὸν βίον τῆς. Φοβούμαι μὴ εὐρω τὴν δύστηνον ταύτην γυναῖκα παραπαίουσαν καὶ ληροῦσαν τοὺς λήρους τῆς ἀσελείας. Ὡς ἂν ᾔτο τοῦλάχιστον ἱκανὴ

ΦΩΝΑΙ ΠΟΛΛΑΙ. Νὰ διαλυθῇ ἡ συνεδρίασις.
ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ (συγκεκριμενόμενος). Τὸ γεγονός τὸ ὅποιον ἔλαβε χώραν πρὸ εὐλαίου εἶναι γεγονός ἐκ τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσι ψηλαφτητὴν ἀποδεικτικότητά τοῦ περιορισμοῦ τῆς ἐλευθεριότητος τοῦ λευτικοῦ μας! Ἡμεῖς ὡς ἀντιπολίτευσις δὲν δύναμεθα νὰ συμπράττωμεν ἐάν δὲν δοθῆσεται ἡμῖν τῇ ἀντιπολιτεύσει πλήρης ἰκανοποίησις. Ἀποκαχωροῦμεν!..
ΠΕΤΡΙΤΣΗΣ (πρὸς τοὺς ἀποχωροῦντας). Διατι δὲν τὸ συζητεῖτε;
ΜΑΓΚΟΥΡΑΙ, ΦΩΝΑΙ, ΓΡΟΘΙΕΣ (ἐγείρονται πρὸς τὸν ΠΕΤΡΙΤΣΗΝ, ὅστις παραμερίζει καὶ διαλύεται ἡ συνεδρίασις ἐν μέσῳ χειροκροτημάτων καὶ ἀλλαλαγμοῦ τοῦ ἀκρατηρίου).

Μάγκας

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Σχολὴ τῶν Νέων ἀρχεται καταλαμβάνουσα τὴν θέσιν τῆς ἐν τῇ συγκρότησιν ποιήσει. Οἱ ἐπιπεύσαντες — τοὺς γνωρίζετε — εἶναι τρεῖς καὶ μόνοι. Ὁ Νίκος ὁ Καμπᾶς, ὁ Γεώργιος Δροσύνης καὶ ὁ Κώστας Παλαμᾶς. Δὲν εὐλοῦμεν περὶ ἄλλον, ἄλλου εἶδους. Ἀλλ' οἱ τρεῖς αὐτοὶ μὰζὺ ἀνεργήσαν ἀδελφωμένοι καὶ περιπεῖ ἔν καὶ τὸ αὐτὸ εἶδος ποιήσεως ἐκαλλιέργησαν ἂν καὶ ἕκαστος φέρῃ τὴν ἰδιοφυῖαν καὶ τὴν πρωτοτυπίαν του.
 Οἱ δύο πρῶτοι ἐξέδωκαν συλλογὰς, τοὺς **Στίχους**, τοὺς **Ἰστοὺς Ἀράχνης**, τοὺς **Σταλακτίτιας**.
 Ἡδὴ καὶ ὁ θερμότερος καὶ ποιητικώτερος τῶν τριῶν, καθυστερῶν τῆς γλυπτικῆς τοῦ ἐνὸς τελειότητος καὶ τῆς τεχνικῆς

τοῦ ἄλλου πλαστικότητος, ἀλλὰ γονιμότερος καὶ περιπαθέστερος καὶ εἰκονικώτερος καὶ ἠλθηστέρος τρόπον τινα ποιητῆς, ὁ **Κωστής Παλαμᾶς**, ἐ συντάκτικος τῶν Πρακτικῶν τῆς Βουλῆς τοῦ **Μῆ Χάνεσαι**, ἀναγγέλλει μόλις τὴν ἔκδοσιν πρώτης συλλογῆς ποιημάτων, ἐνῶ ἠδύνατο πρὸς τριετίας ἀκόμη νὰ ἐκδόσῃ δύο καὶ τρεῖς τοιαύτας.
 Ἡ συλλογὴ τοῦ διαίρειται εἰς τρία μέρη: **Τὸ ἄρθρον τῆς ἀγάπης** — **Τραγούδι τῆς Ἄμνης** — **Τὰ τρελλὰ μου**.
 Πιστεύομεν ὅτι ἡ συλλογὴ τοῦ κ. Παλαμᾶ θὰ γίνῃ ἀνάρπαστος ἐν μέσῳ μικρῶν ἀνθοδεσμῶν καὶ εὐωδῶν πνοῶν ὑπὸ τῶν εὐαισθητῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Τὰς ἡμέρας αὐτὰς τῆς προσεγγίσεως τῶν ἑορτῶν, τῆς τεχνικῆς ἀνοίξεως, τοῦ μετρημεμένου χειμῶνος, τῆς ὑποποσκούσης Πρωτοχρονιάς, τῶν ἐλπιδῶν καὶ τῆς ἀπελπισίας τοῦ Χρηματιστηρίου, τῆς ἀφαιρέσεως τῶν βαρέων ἐπανωφθρίων, μετὰ τὰ ὁποῖα αἱ κυρίαὶ καλύπτουν τὰ ὄρεκτικὰ των, τῶν βαρβοδοκτυπημάτων τῶν βουλευτῶν, ἢ ὁρεξίς τῶν Ἀθηναίων διπλασιάζεται καὶ ἡ μαγικὴ τῶν ξενοδοχείων πρέπει νὰ εἶναι **a! giorno**.
 Τὴν ψυχολογικὴν αὐτὴν στιγμήν καλλιτεχνικῶτατα ἐκμεταλλεύεται τὸ σουλτανικὸν **Καθηστροφιστὴν ἡ Εὐρώπῃ** τῆς **Πλατείας Συντάγματος**.
 Ἡ **Εὐρώπῃ ἐπιδιώκουσα** τὸν διαμελισμὸν τῆς Ἀνατολῆς, αὐτὸ γίνεται ἐν τῷ ξενοδοχείῳ αὐτῷ, τοῦ ὁποῦ τὰ θέλητρα ἐπιμένομεν καθεὶ λίγο καὶ κομμάτι νὰ ἐξαιρωμεν, διότι διευθυντὰς τοιούτων καταστημάτων ὑπολαμβάνομεν εὐεργετικώτερος διὰ τὴν κοινωνίαν ἀπὸ πολλοῦ βουλευτᾶ καὶ πρωθυπουργοῦ μας. Παρὰ τὸν εὐρωπαϊκώτατον ἐπὶ δεκάωρον βράζοντα κοσμοῦν, καὶ τὰ ἐκ μυρίων μύρων καὶ κρεάτων καὶ διεγερτικῶν συνιστάμενα ἐμβάσματα βλέπει τις

25 ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ 25

ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἴδε ἀριθ. 392)

— Ἐγχετο ἐλπίδα, κύριέ μου! αἱ προκινήσεις μᾶς ἀπατώσιν, ἀντίπειν ὁ Μηνᾶς, ὅστις ἐκ τοῦ τρόπου, μετ' οὗ ὠμίλει, ἐφάνηκε ὅτι εἶχεν ἀπαυθῆσαι ἐπαναλαμβάνουσαν κατ' ἐκάστην τὸ ἐπιχειρήματα τοῦτο.

Ὁ πρεσβύτερος τῶν δύο ἀνδρῶν περιεπάτει μὲ βραχὺ καὶ βραδύ βῆμα καὶ ἔφυρεν, οὕτως εἰπεῖν, τοὺς πόδας του. Ἀνῆλθε μὲχρι βράχου τινός, οὐ αἰ φίζαι ἐσθάνον μὲχρι τῆς ὕψιστης, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτοῦ. Ὁ Μηνᾶς τὸν ἐμμήθη.

— Μόλις ἐπατήσαμεν εἰς τὴν ξηράν, κύριέ μου, εἶπεν οὐτος, καὶ ἐκαθίσταμεν ἠδὲ, ὡς νὰ εἰμεθικὴν κορυφωμένοι ἐκ μακρᾶς πεζοπορίας.

— Μηνᾶ, εἶπεν ἐκεῖνος, μὴ ἀπαντῶν ἀμέσως εἰς τὴν παρατήρησιν αὐτοῦ, ἔχεις βεβαιότητα ὅτι εἶναι ἐδῶ, εἰς τὴν Πάτρυν;

ν' ἀπειρωθῆ εἰς τὸν Θεόν! Τίς δύναται νὰ ζήλοτυπήσῃ τοιοῦτον ἀντίζηλον; Ἀλλὰ τρέμω μῆπως ἀκούσω ἡμέραν τινὰ ὅτι ὁ Βενετὸς τὴν ἐπανέρειν, ἢ, Θεὸ μου οἴκτειρον, ὅτι μετῆθε αὐτὴ πρὸς ἀναζήτησιν τοῦ Βενετοῦ! Ταῦτα μοὶ ποιεῖ νύκτα τινὰ ἢ Γραφῶν, ἢ μάγισσα, εἶθε τὸ στόμα τῆς νὰ ἐκλείετο διαπαντός, ἢ πρὸς νὰ με εἶπῃ ταῦτα. Οὐδέποτε εἶχον συλλάβει, οὐδ' ἠδυνάμην νὰ συλλάβω ποτέ, ὑποψίαν κατὰ τῆς γυναικῆς μου. Εὐνόμιζον ὅτι αὐτὴ δὲν ἠγάπησε τὸν Βενετόν, ἀλλ' ἐγεννε θυμᾶ αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ δυσειδὴς ἐκεῖνη γραῖα, ἢ Φορκίνα, μὲ εἶπε τὰ ἐναντία. Καὶ τότε μὲν δὲν τὴν ἐπίστευσα, οὐδὲ ἠκροάσθην τοὺς λόγους τῆς. Σήμερον ὁμῶς μοὶ ἐπανέρχονται διὰ πρῶτον φοράν οἱ λόγοι οὗτοι· μοὶ φαίνεται ὅτι λαμβάνουσιν ὁστᾶ καὶ σάρκα. γίνονται μορμολυχία καὶ μὲ φοβίζουσι. Καὶ φραντάθητι, φίλε μου, ἠξέουρις τί θὰ εἶπῃ τοῦτο; Νὰ εἶσαι ἄνθρωπμιος, ἀγαθός, ἀμειπτος, νὰ ἀγαπᾶς περιπαθῶς γυναῖκά τινά, ἢ νὰ εἶσαι σύζυγός σου, νὰ τὴν νομιζῆς εὐτυχίαν σου, κόσμημά σου, θεσαυρόν σου, καταφυγὴν σου, ἐλπίδα σου εἰς τοῦτον τὸν κόσμον! Καὶ νὰ εἶθῃ εἰς τὴν οὐλίαν σου ἕνος τις, δὲν νὰ μιλοξενήσῃ μετὰ προθυμίας, καὶ νὰ σοῦ ἀρπάσῃ τὴν γυναῖκα ταύτην καὶ νὰ φῆγῃ μετ' αὐτῆς! Ὡς ἂν κολαίσις! Ν' ἀρπυνησθῆς πρωτῶν τινῶν ἐγκαταλειμμένων, προδοσθέντων, κατατηγμένων, κατάρκων! Καὶ ἐπὶ πολλὴν χρόνον ἐπίστευον ὁ ἄσφορον, ὁ νήπιος, ὅτι αὐτὴ ὑπῆρξε θύμια καὶ τὸν ἠκολούθησεν ἀκούσιως. Ἀλλὰ σήμερον, ὅταν τὸ συλλογίζομαι, πείθομαι ὅτι αὐτὴ τὸν ἦ-

γάπα... καὶ ἡ λέξις αὕτη κατασπαράττει τὴν καρδίαν μου, ὡς χίλια ξίφη. Ἄ, ἡ μάγισσα ἐκεῖνη, ἡ ἀπαισία γραῖα Φορκίνα, εἶχε δίκαιον. Τὸν ἡγάπα βεβαίως! Τὸν ἡγάπα! Ἀλλ' ἐγὼ τί κακὸν ἐπραξά διὰ νὰ βασιανίζομαι τόσον; ἢ κολάζομαι ζῶν, ἔνεκα τῆς ἀκρας ἀγαθότητός μου;... Ὑπάρχει λοιπὸν Κόλασις πρὸς τῆς Κολάσεως;...
 Πρὸς τὸν χαίμαρρον τοῦτον τῶν λόγων οὐδὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιτάξῃ ὁ Μηνᾶς. Ἐκάθητο ἀκούων σιωπηλὸς καὶ μόλις προλαμβάνων ν' ἀκούῃ τὰς λέξεις.
 — Διὰ τοῦτο, Μηνᾶ, ἐπανέλαβεν ὁ ἕτερος, τώρα ὅτε ἠλθομεν πλέον εἰς τὴν νῆσον ταύτην καὶ τὰ γενόμενα δὲν ἀπογίνονται, εἶναι καιρὸς νὰ σκεψθῶμεν τί πρέπει νὰ πράξωμεν. Ἀκούει τὸ σχέδιον, ὅπερ ἔχω καταρτίσει. Ἐγὼ μὲν θὰ μείνω εἰς τὸ χωρίον τοῦτο νὰ σὲ περιμένω. Σὺ δὲ θὰ ὑπάγῃς μόλις εἰς τὴν Μονὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, νὰ πληροφορηθῆς πού κατοικεῖ αὐτὴ ἡ γυνή. Καὶ ὅταν μάθῃς ὀριστικῶς ὅτι εἶναι ζῶσα, Μηνᾶ, καὶ κατοικεῖ κάπου, θὰ ἐπανέλθῃς πρὸς ἐμέ, καὶ θὰ σκεψθῶμεν ἐκ δευτέρου, ἂν πρέπει νὰ ὑπάγωμεν ἑμῶς νὰ τὴν ἴδωμεν, ἢ νὰ ὑπάγῃς σὺ μόνος, καὶ ἐγὼ νὰ σὲ περιμένω, ὅπερ μοὶ φαίνεται καὶ προτιμώτερον.
 — Ὅπως ἐπιθυμεῖτε, κύριέ μου.
 — Λοιπὸν σήμερον νὰ ἐτοιμασθῆς δι' ἑδοιοπαρίαν. Θὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ μοναστήριον ὡς προσκυνητῆς, καὶ συγκρόνως θέλει ἀναζητήσει τὴν κατοικίαν τῆς δυστυχῆς ταύτης γυναικός.

τὸν νοθρὸν ἀνατολίτην χαλβάρ και ἐσχάτως εἰσαχθέντας τοὺς ὡς αἰ ὀρικτικαὶ ἀριμενοκαθόλικαι τοῦ Πέραν ἀπραμιλλοὺς τὴν γούσιν γιαλατζῆ ντολιμάδες.

Εἰς τὴν τελευταίαν εἰσαγωγὴν εἰργάσθη μετ' ἀνταξίας ἐπιμονῆς ὁ πονηρὸς Λούκουλλος διευθυντῆς τοῦ *Φιρμαπα* ὅταν τοὺς πρωτοεῖδεν ἐπὶ τοῦ μοικροῦ βάλλονται; λαμπρῆς σπινθηροβολοῦντος ἐλαίου ἀκτίνας ἐλαμψεν ἐκ μακαριότητος και ὡς ζηλότυπος μακῆς ἐσυγχώρησεν εἰς τὴν παρέαν τοῦ **Μῆ Χάνεσαι** νὰ λάβῃ ὀλίγον μεζῆν.

Ἄρῖνονεν ὅτι καθ' ἐκάστην ἑσπέραν Παρασκευῆς και Σαββάτου γίνεται ἐκεῖ μέσα τὸ *Ἀνάστα τὸ ξενοδοχεῖον*, ποῶς νὰ πρωτοπάρῃ τὰ περιήρημα στρείδια, τὰ μεταβάλλονται τὸ ξενοδοχεῖον *Εὐρώπη* εἰς ἀληθινὸν παρισινὸν Ἑστιατόριον τοῦ Λούθρου.

Ἡ εὐωδία τῶν γιαλατζῆ ντολιμάδων ἐλκεί ἐκεῖ καθ' ἑσπέραν και τὸν δημοτικώτατον βένν τῶν Ἀθηνῶν με τοὺς φαιδρούς ξαναγοῦς του.

Ἄρῖκετο νὰ ἑορτάσῃ τὰς ποιητικὰς αὐτὰς ἡμέρας ὁ μέγας ποιητῆς μας **Ἀχιλλεὺς Παράσχος** και ν' ἀποδώσῃ τὴν ὑπαρξίν και τὴν Μοῦσάν του εἰς τὸν ὀλογάλανον οὐρανόν του, μακρὴν τοῦ ὀποίου ἀπεδείχθη πλέον ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ ζῆσῃ πνευματικῶς ἢ τοῦλάχιστον πνευματικῶδως. Πρωταγορεύομεν θερμῶς τὴν ἄφιξίν του, και ἐλπίζομεν ὅτι ἐξήγησεν τὸ πνεῦμα τῶν περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ **Μῆ Χάνεσαι** γραφέντων, και εὖρεν αὐτὰ εἰλικρινέστατα πρὸς τὴν μεγαλοουργόν του Μοῦσαν.

Ὀλίγα λεπτὰ μετὰ τὴν μάχην ὁ ἦρωὸς τοῦ δράματος Μάνδαλος ὤφθη ἐν τινι δωματίῳ τῆς Βουλῆς, μόνος, φρενήρης, μὴ δυνάμενος νὰ ἐξηγήσῃ πῶς δὲν ἐσφάγη ὄλον τὸ κόμμα μαζὶ του, και τύπτων τὴν κεφαλὴν του ὠρύετο μετ' ἀσυνήθους μεγαλοπρεπείας, ἄρθρων τὰς ἐξῆς λέξεις :
— Νὰ χ... τὸν Τρικούπη και τὸ κόμμα του !

Η ΒΙΕΝΝΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΡΑΤΕΡ ΤΗΣ

ΠΩΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΙ Ο ΛΑΟΣ

— Νὰ ! ἀπ' αὐτό, λέγω πρὸς τὸν ὑπέρετην, τοῦ ὀποίου ἤε-πληξίς ἐδιπλασιάζετο κατὰ πᾶν δευτερόλεπτον, δεικνύων συνάμα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου τὸ φαγῆτόν τοῦ γείτονός μου.

Ἄα ! περιστερὰν θέλετε ; εἶπε καγγάσας, και δικαίως, λίαν ὀρυδιώδως. Μετὰ ἐν λεπτὸν ἤκουον νέας ἐκρήξεις γελώτων εἰς τὰ ὑπόγεια τοῦ ξενοδοχείου, ἐνθα ἦτο τὸ μαγειρεῖον. Βεβαίως ἦτο τὸ γαρσόνιόν μου τὸ ὀποῖον δικηγεῖτο εἰς τοὺς καταχθονίους τούτους μαγειροὺς τὴν ἱστορίαν μου.

Ἐνώησα τότε ὅτι εἶπα μίαν ἀνοησίαν ἐσημαίωσα τὴν λέξι, και ὅταν μετέβην εἰς τὸ δωμάτιόν μου εἶδα ὁ ἄθλιος ὅτι ἀντὶ περιστρωῶς ἐξήτησα ληστῆν, εὐχαριστήσας καθ' ἑαυτὸν τὸ γαρσόνιον, ὅτι δὲν με παρέδώκεν εἰς κλητῆρας. Εἰς τὴν γερμανικὴν *rauber* σημαίνει ληστής ; *taube* δὲ περιστρωῶ πῶς ἐσυγχίσθησαν τὰ δύο ταῦτα ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα ὄντα εἰς τὴν κεφαλὴν μου, εἶναι αἰνιγμα. ὡς και ἡ λέξις ἢ σημαίνουσα ἀνηρωτικὸν ληστῆν, ἔχει φαίνεται ληστρικὰς διαθέσεις και εἰσπῆθε κρυφίως εἰς τὸν νοῦν μου καταλαβοῦσα τὰ δικαίωματα τῆς ἀθώας περιστρωῶς !

Τὸ γεγονός τοῦτο με ὑπενθυμίζει τὸ πάθημα ἐνὸς φίλου μου ἐνταῦθα ἀριχθέντος με δὲκτῶ γερμανικὰ πρὸ ἑτῶν τιῶν. Εἶχε γευματίσει και οὗτος και ἐπεθύμει ὁ κ. ἕνα φρούτον διὰ νὰ δώσῃ τέμμα πλέον εἰς τὴν ἀνυπόφορον εὐχαριστήσιν τοῦ τρώγειν. Εἶναι ἀλήθης ὅτι δὲν εἰδείξεν ἀνθρωποφαγικὰς τάσεις, ἀλλ' ὁπωσδήποτε ὄχι και πολὺ ἡμερώτερός μου ἑρᾶνη ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν ὑπάλληλον τῶν φαγητῶν και τῷ εἶπε με ἕναν ἐτι ἐλεύθερον ἄερα σκαλιζῶν διὰ τῆς ὀδοντογλυφίδος του τοὺς ὀδόντας : «Φέρε μου, σὲ παρακαλῶ, ἕνα κόρακον». (ἔρα τὴν ἀνω σκαληνῆν). Ἠθέλην και ὁ δολοφόρος οὗτος τῶν γερμανικῶν νὰ εἶπῃ, ὅτι ἐξήτει σταφυλίαι !! *Raben* σημαίνει κόραξ ; *traube* δὲ σταφυλάς ; ἢ μικρὰ αὐτὴ ἡ χητικὴ ὀμοιότης τῶν δύο λέξεων παρέσχε και εἰς αὐτὸν τὴν περὶστασίαν νὰ κάμη μίαν τοιαύτην ἐπίδειξιν γλωσσομαθείας.

Καὶ ἐπειδὴ εἰς λόγους φέρει τὸν ἄλλον ἐν εἰδεί ἀπροβλεπτόν, και ἐπειδὴ τὰ τοιαῦτα ἀμίμητα ἀληθῆ ἀνέκδοτα μόνον διὰ τοῦ **Μῆ Χάνεσαι** εἶνε δυνατὸν νὰ ἀποθανατισθῶσιν, διὰ ταῦτα θὰ ἀναφέρωμεν δύο ἀκόμη ὀμοια δράματα, τὰ ὀποῖα ὄμως ἔσχον τόπον ἐκτυλιξεῖς ἐν Παρισίοις. Εἰς συμπαιτωρίαις μας Ῥωμῆς ἀπὸ τὸν Ἑλωμπο ἔφθασε πένων τὰ λοιπῶθαι ἐκ πεινῆς εἰς Παρισίους. Ἀπὸ τῆς Μασσαλίας μέγας τῆς πρωτεύουσῆς δὲν ἔφαγε, λέγει, τίποτε, τὸ μὲν διότι ἔτρως πολὺ ἢ ἀμαξστοχιαῖα χωρὶς νὰ παραμένη πούλι εἰς τοὺς σταθμούς, τὸ δὲ διότι δὲν ἐγνώριζε, λέγει, Γαλλικὰ !! ἔμ πὼς θὰ ῥᾶχ, ἔλεγε, ὅταν δὲν ξηέρεις νὰ πῆθ τι θέλειχ ?

Ἐφθασε τέλος εἰς Παρισίους, ἐνθα τὸ ἐνοστηκὸν τῆς πείνης τὸν ἔκαμε νὰ λησμονήσῃ τὴν τελευταίαν ταύτην Ὀλυμπιακὴν του λογικὴν και μετέβη, εἰς ἐν ξενοδοχεῖον.

Ἄς σπεύσωμεν νὰ σημειώσωμεν ἐν ἔτῳ πολὺ ἐντροπαλὸς, ὡς ὀμολόγει, πρὸς δὲ ὅτι ἐγνώριζε και σιγὰς τινὰς γαλλικῶν λέξεων. *Garchon* ! εἶπε, *manzar* !

Ἐλαθε μίαν πετσέταν ἀπ' ἑξῆς περιέβαλε τὸν λαμῶν του και εἰδείξεν εἰς τὸν ὑπέρετην διὰ τοῦ δακτύλου τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν γραμμᾶτων τοῦ καταλόγου τῶν φαγητῶν.

Ἦτο σοῦπᾶ τὴν ἐροῦφῆζεν ἐν ἄκαρῆ με ἤγον πενήντα ῤογχαλιζόντων ἀνδρῶν. Δεικνύει τὴν δευτέραν γραμμὴν, ὑποθέτων ὅτι μετὰ τὴν σοῦπαν, βεβαίως θὰ ἀκολουθεῖ τὸ βραστόν ; ἤθελε, βλέπετε, νὰ διορθώσῃ και νὰ ἐνδυναμώσῃ τὸν στόμαχόν του. Μετ' ὀλίγον ὁ ὑπέρετης τῷ φέρει δευτέραν σοῦπαν. Ἐκοντοστάθη, λέγει, ὀλίγον, ἀλλὰ ἐντρεπόμενος δὲν εἶπε τίποτε και ἐρούφῆζε και αὐτὴν τὴν σοῦπαν.

Πρὶν ἢ διατάξῃ και πάλιν, ἔκαμε τὸν ἐξῆς ἑμβριθῆ συλλογισμόν : Εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ κατάλογοι ἔχουν πρώτα τὴν σοῦπαν, ὕστερα τὰ δύο εἰδῶν βραστόν, ὕστερον ἔρχονται τὰ ψητὰ και τέλος τὰ ὀπωρικά ; ὥστε, εἶπεν, ἀν ἔχουν ἐδῶ δύο εἰδῶν σοῦπες ἔς δειξῶ δύο γραμμὰς ἀκόμη παρακάτω διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ βραστόν.

Δεικνύει τὴν τετάρτην γραμμὴν, ἀπὸ ὡς ἱκανὸς ἀξιωματικὸς τῶν ἐπιτελῶν ἔκαμε τὸν τοπογραφικὸν παραλληλισμόν τῶν Ἑλληνικῶν και Γαλλικῶν καταλόγων τῶν φαγητῶν, και περιμένει ὡς Μόλιτς τὴν βεβαίαν ἐπιτυχίαν.

Τρίτην σοῦπαν μετ' ὀλίγον τῷ παρουσιάζει ὁ ὑπέρετης γελῶν πονηρῶς. Εἰς τὴν παρουσίαν τῆς τρίτης ταύτης σοῦπας εἰδείξεν ὀλίγα σημεῖα διαμαρτυρήσεως ἐκρρασθέντα διὰ τῶν δακτύλων του και τοῦ κοκκινίσματος τοῦ προσώπου ; ἀλλὰ, ἐπειδὴ δὲν ἔξευρε γαλλικὰ, δὲν εἶπε τίποτε και τὴν ἐρούφῆζε και αὐτὴν.

Τέλος ἰδὼν ὅτι δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ φάγῃ μέσον τοῦ καταλόγου και ἐνθυμηθεὶς κατὰ τύχην μίαν γαλλικὴν λέξιν, ἐτόλμησε νὰ ἀποταθῆ πρὸς τὸ γαρσόνιον και εἶπε μετὰ συ-

στολῆς τινος : *mouton* ! Διὰ νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἰδέαν, ἦν εἶχεν ἐν τῷ στομάχῳ του, ἐνόμισε καλὸν νὰ συνοδεύσῃ τὴν λέξιν ταύτην και διὰ χειρονομίῶν τινῶν ἔκαυψε λοιπὸν τοὺς δακτύλους τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς του πρὸς τὴν παλάμην διὰ νὰ σχηματίσῃ ἕνα σωλῆνα, και ἀκολούθως εἰσήγαγε τὸν δεξιὴν δάκτυλον τῆς δεξιᾶς του εἰς τὸν σωλῆνα τοῦτον τῆς ἀριστερᾶς του, και ἐπανελάμβανεν ὁ δυστυχῆς : *mouton ! mouton !* δεικνύων συνάμα και τὸ ἀκατανόητον ἐκεῖνο σχῆμα. Ἐνοοῦσε νὰ τὸν φέρουν ἀρνάκι τῆς σούβλας ! Οἱ ὑπέρεται συνηθροίσθησαν γελῶντες χωρὶς οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν νὰ κατορθώσῃ νὰ μαντεύσῃ τί ἐκρυπτεν ὁ Ὀλύμπιος κατὰ φρενα και κατὰ θυμόν. Ἐπὶ τέλους ἀρπάζει πάλιν τὸν κατάλογον και δεικνύει εἰς τὴν δευτέραν στήλην, ὄχι ἀνεῦ ἀγανακτικῆς αὐτοῦ τινος, και παρεδόθη εἰς σκέψεις μαντικὰς, ὣς οὐ ὁ ὑπέρετης φέρε τὸ ὑποδεχθῆν. Ἐὰν δὲν εἶνε, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν, ψιπτόν, τοῦλάχιστον ἄς εἶνε κανένα φαγητόν με λαχανικά αὐτὸ τὸ ὀποῖον θὰ με φέρῃ. Καὶ ἐπερίμενον ἀνυπομόνως.

Τὸ ἀμειλικτὸν γαρσόνιον μετ' ὀλίγον μίαν κομποσταν ἐκ δαμασκῆνων καταθέτει ἐνώπιόν του και ἀποσύρεται εἰς μίαν γωνίαν διὰ νὰ ἀπολαύσῃ τοῦ θεάματος.

Τὴν τρώγει ταχέως ὁ μάρτυς μας με τρία ψωμιᾶ ; πληρώνει τρεῖς σούπας και μίαν κομποσταν, λαμβάνει ἐν βίᾳ τὸν πῖλόν του και ἀπέρχεται δρομαίως κρατῶν κατὰ σύμπτωσιν τὴν κοιλίαν με τὰς χειρὰς του, και λαβῶν τὴν συντομώτερον πρὸς τὴν οἰκίαν του ἀγούσαν Δεύτερον δρᾶμα.

Εἰμεθὰ εἰς μίαν *pension* ἐν Παρισίοις τέσσαρες Ἑλληνες, δύο Γάλλοι και τινες Κυριαὶ ; ὁ ἦρωὸς τοῦ δράματος ἐκάθητο ἀπέναντί μου ; ὡς πρὸς τὰ γαλλικὰ εὐρίσκατο εἰς τὸ 8^{ον} θέμα τῆς μελόδου τοῦ Ὀλλενδόρφου. Ἀπὸ τοῦ πρώτου ἀκόμη φαγητοῦ παρετήρησα ὅτι ὁ μέλλων ἦρωὸς ἦτο βεδυθημένος εἰς βραθείας σκέψεις ; ἐνόησε τὰ χεῖλη του ἐκδηλοῦντα ὅτι συνέδεσεν μακρὴν συνομιλίαν μετὰ τοῦ ἑαυτοῦ του ; εἰς τὸ τέλος τοῦ δευτέρου φαγητοῦ ἔλαθε στάσιν ἀνθρώπου μέλλοντος νὰ ἐμιλήσῃ ; ἀλλ' αἰ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ζωηραὶ συνομιλίαι τῶν συνδαιτηρῶνων ἠνάγκασαν τὸν παραλειθέντα ῥήτορα νὰ ἀνκβάλῃ τὸν λόγον του. Τέλος κατὰ τὰ ἐπιδῶρεια διακόπτεται αἰρνης ἢ φαίδρα συζήτησις ὑπὸ μιάς βροντώδους φωνῆς. Εἶχε λάθει τὸν λόγον ὁ πρωταγωνιστῆς, χωρὶς κᾶν νὰ δώσῃ προσοχὴν τί ἐλέγετο κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν, και ἔρριψεν εἰς τὸ μέσον τοὺς ἀθανάτους τούτους λόγους : *z'ai conni auourd'hui in Français sous parapluie.*

Ἐνωεῖται οἴκοθεν ὅτι δὲν ἐχρηάζετο νὰ μάς γαργαλίσῃ τις διὰ νὰ γελᾶσωμεν τὸ θερμόμετρον τῆς εὐθυμίας τῆς ὑμηγύρεως εἰδείκνυν ἦδη 100° βαθμούς Ῥεσμ.

— Μπερὲ τί θέλεις νὰ πῆς ; τὸν ἤρώτησεν εἰς συμπαιτωρίαις, ἀναδεχθεὶς νὰ γείνη, διςρημένως παρὰ ταῖς κυρίαίς ἀνυπομονούσας νὰ ἀκούσωσι τὴν διασάφισιν τῆς φράσεως.

Ὁ συριχθεὶς καλλιτέχνης μας ἠναγκάσθη με τόνον ἀποθαρρυντικὸν νὰ δώσῃ τὸσην μακρὰν ἐρμηνείαν τῆς στροφῆς φράσεώς του, ὅσην δὲν ἠδύνατο ὁ καλλιτέρας δάσκαλος νὰ ἐξαγάγῃ ἐκ μιάς φράσεως τοῦ ἰουουκιδίδου ; και εἶπεν : «Νὰ, βρε ἄδερφέ, σήμερον ἔβραχε και ἤμην εἰς τὸν κῆπον τοῦ Λουξεμβούργου ; εὐρισκόμενη κάτω ἀπὸ ἐν δένδρον και εἶχον τὴν ὀμπρέλλαν μου ἀνοιχτήν, διότι ἡ βροχὴ ἦτο βραχδιατάτη ; ἐκεῖ ἦλθεν εἰς Γάλλος και με παρεκάλεσε νὰ μείνῃ ὑπὸ τὴν ὀμπρέλλαν μου ὡς οὐ παρέληθῆ ἡ βροχὴ ; και ἔπει ἐγνώρισθημεν, να. »

Ἐπονεῖται εὐκόλως ὀποῖο βραχδιαῖο γνακᾶδες διεδέχθησαν τὴν ἐνδιαφέρουσαν ταύτην ἐξήγησιν και πληροφορίαν.

Αὐτὰ συμβαίνουσι εἰς Παρισίους, και πανταχοῦ ὅπου δὲν γνωρίζεις τις τὴν γλῶσσαν τοῦ τόπου, και ὅταν καταναλισκῇ πέντε ἔτη εἰς τὸ Γυμνάσιον διὰ νὰ μάθῃ εἰς σπουδαστῆς τὰ Λατινικά.

Ἄς ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ Πράτερ μας.

Ἐκαπνίζομεν ἦδη τὸ σιγαριδιὸν μας μετὰ τὸ δεῖπνον θεώμενοι τοὺς εἰς τὰς δεξιαμένας πλήρεις ζύθου κολυμβώντας ἀνδρας και γυναῖκας και παιδία ἀναμῆξ ; ἢ μουσικὴ πάλιν ἔρχισε νὰ ὠρύεται ; τὰ ὀτά μου ἦσαν ἐν ἐξᾶψει και με ἤπειλουν νὰ με ἐγκαταλείψωσιν ; ἀλλ' οἱ ὀφθαλμοί μου ἦσαν μαγευμένοι, διότι ἔβλεπον ὀλίγον πρὸς τὰ ὀπίσω τοῦ παραπήγματος τῶν μουσικῶν μίαν κόρην ξανθὴν ὡς Οὐγγρικὸς οἶνος χορεύουσαν τὸν Οὐγγρικὸν χορὸν μετὰ τῆς μητρὸς της, ἢ μία ἀπέναντι τῆς ἀλλῆς (ὡς εἰς τὸν νηοσιτικὸν χορὸν ἐν Ἑλλάδι) ; ἐφαίνετο ὁ ἀφελῆς ἐνθουσιασμὸς τῶν ἀναμυνησκουμένων ἐκείνην τὴν στιγμὴν τῆς πατριδος των. Τί σωματικοὶ σεισοὶ ἦσαν ἐκεῖνο ; τῆς ὠραίας Οὐγγρου νεάνιδος ; ἢ παρουσία τόσον μεγαλοπρεπῶν ἡραστῶν του σώματος της βεβαίως ἔρχει νὰ προσιδοποιήσῃ και εἰς τὸν ἔλαχιστος γεωλογικὰς γνώσεις ἔχοντα ὅτι οἱ σεισοὶ θὰ ἦσαν συχνοὶ και ἱσχυροὶ ; ἐπικίνδυνα μέρη ! ἄς φύγῃ !

Ἐξέρχομαι εἰς τὴν ὀδὸν και κυκλοφορῶ μετὰ τῶν λοιπῶν Σαλαμικῶν και Γκραβιέρων ; προχωρῶ ὀλίγον, τί νὰ ἰδῶ ; ἢ μᾶλλον τί νὰ ἀκούσω ! δέκα ταυτόχρονας μουσικὰς παιανίζουσας ἐκ τῶν διαφόρων ζυθοπωλείων. Πρέπει νὰ φαντασθῆς, ὠραὶέ μου ἀναγνώστα, ὅτι τὸ Σαλαμικὸν Πράτερ εἰς μίαν ἔκτασιν, ἀπὸ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ φέρ' εἶπειν τῶν Ἀθηνῶν μέγας τῶν μπαρραγκῶν τῆς ὀδοῦ Πειραιῶς εἶνε πλήρες ζυθοπωλοξενοδοχείων ; εἰς ἕκαστον δὲ ἐξ αὐτῶν ὑπάρχει και μία στρατιωτικὴ μουσικὴ ἢ ὀρχήστρα. Αἱ στρατιωτικὴ και μουσικαὶ ἐν Βιέννῃ παίζουσι ἐπὶ μισθῷ εἰς ὀλα τὰ ζυθοπωλεία ; ἐὰν δὲ ἕκαστον τάγμα ἔγῃ και τὴν μουσικὴν του, τότε δυνάμεθα νὰ ὑπολογίσωμεν ὅτι περὶ τὰ 80 τοῦλάχιστον τάγματα στρατοῦ θὰ ὑπάρχουν ἐν Βιέννῃ. Νομίζω ὅτι παρέχω σπουδαίας ἐκδοουεύσεις εἰς τὸ ἀνύπαρκτον Ἑλληνικὸν ἐπιτελεῖον ἀνακαλύψας διὰ τοῦ ἀπλουστάτου τούτου ὑπολογισμοῦ τὸ πῶσον τῶν δυνάμεων, τὰς ὀποίας διαθέτει ὁ ἔγθρός μας Ἀὐστριακὸς πρὸς ὑπεράσπισιν μόνον τῆς πρωτεύουσῆς ; διότι κολακεύομαι νὰ πιστεῦσω ὅτι δὲν θὰ κατορθώσῃ ποτε νὰ λάβῃ ἀλλας καλλιτέρας πληροφορίας.

Ἰδὼν ἐν ζεύγος περιφέρων τὸν ἑρωτα και τὴν χαρὰν διὰ μέσου τοῦ πλήθους ; εἶνε εἰς στρατιωτικῆς ἐκ τῆς ἀναβολῆς του φαῖνόμενος νεοσύλληκτος ; εἶνε σπανός, παχὺς, ὀλος χαρὰ, ἔχων εἰς τῶν βραχιονᾶ του μίαν κνισσοβρεμμένην, παχειαν, ἐρρυθροπάρειον Κουζίαν, τῆς ὀποίας τὸ καινούργες εῶρεμα κληρονομησάν ἐκ τοῦ παλαιοῦ τὴν κουζινοκὴν αὐρᾶν ἀποπνέει ἀρθῶνως τὸ ἠρεπτικὸν τοῦτο ἄρωμα ; τὰ πονηρὰ της γι—γι—γι και ψι—ψι—ψι πρὸς τὸν στρατιωτικὴν διεγείρουσι εἰς τὴν προγᾶδην κινουμένην καρδίαν του ἄστατα πρῶφερά αἰσθημάτων ἐκδηλούμενα διὰ τῆς καταλαί ἀποπειρας τῆς στρίψεως τοῦ μέλλοντος μουστακίου του ὑπὸ τῶν ἐξ ἑρωτικῆς συγχινήσεως τρεμόντων δακτύλων, και συνοδευομένης ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν με ἐν ἡλιθίως ἑρωτικῶν λοξῶν βλέμμα πρὸς τὴν βασιλισσάν του. Ὁ στρατιωτικῆς μετὰ τῆς ἀρωματικῆς θεᾶς του γίνονται ἄφαντοι εἰς τὸ διάος . . . Ἰδὼ εἰς ἑργατικῆς με τυλώδεις χείρας, ἐξ ὧν φαίνονται ἐπι τὰ κερωματισμένα ἔγην τοῦ ἐπαγγέλιατός του, συνοδῶων ἰσαριθμὸν με τὸ ὕβρεολόγιον βουλευτῶν τινῶν συγγενολόγων ; καταλαμβάνει ἔπειν ἐν τινι ζυθοπωλείῳ, ἐνθα θὰ φάγῃ και θὰ πῆ και τὸ σαλάμι θὰ φρερῆξῃ.

Ῥεῦμα ἀνθρώπων ἐδῶ ; Ῥεῦμα ἀνθρώπων ἐκεῖ ; γυναῖκες με

ὑποδήματα ἄνδρες με μισοφούστανα· ὅλα τὰ ἀρλεκινικά χρώματα με διαφόρους ἐνδομασίας καὶ ὅλας τὰς φυσιογνωμίας βλέπει τις· παρκεῖ τρέχουν εἰς τὸ δάσος· ἐδῶ κοιμῶνται ὑπὸ τὰ δένδρα· αἱ μουσικαὶ πανταχόθεν ταυτοχρόνως παιανίζουσιν ἀναμειγνύουσαι τοὺς ἤχους των με τὸν θόρουδον τοῦ λαοῦ, τὴν κλαγγὴν τῶν ποτηρίων, τὰς εὐθύμους ἢ κλαυθμηράς φωνάς τῶν μικρῶν παιδιῶν, με τοὺς γέλωτας, τὸν κρότον τῶν τῆς σκοποβολῆς ὄπλων, τῶν τυμπανισμῶν προκαλούντων τοὺς περιπατοῦντας εἰς διάφορα ἐκτακτα θεάματα, με τὴν τραχεῖαν γερμανικὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἐπι τραχυτέραν σλαβικὴν. Ὅλα τὰ ζυθοπωλεῖα εἴνε πλήρη, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἔχει ὑπὲρ τὰς 200 τραπέζας κειμένας ὑπὸ τὰ δένδρα.

Κάθημαι εἰς μίαν γωνίαν διὰ νὰ παρατηρήσω ὅλην αὐτὴν τὴν προσωρινὴν ζωὴν ἔχων ἄπεναντί μου μίαν ὦραιαν, ξανθὴν, ἀφροπλάσμενὴν Μπύραν· ἢ θέα τις με διήγειρε καταποτικὰ τινα τρυφερά αἰσθήματα· τὴν καταπίνω ἐν ἄκαρρῃ ὡς Κρόνος ἀνεγεννήθη ὁμοῦ πάλιν ὡς Φοῖβηξ ἐκ τοῦ ἀφροῦ της· πάλιν τὰ αὐτὰ αἰσθήματα ἢ αὐτὴ ἀγρία πρᾶξις· ἤφρισεν, ἤφρισα, ἀλλὰ δὲν ἐφάνη πλέον φοβηθεῖσα τὰ ζυθοχαρῆ εὐστικτὰ μου.

Μετ' ὀλίγον τρίτη βιενναία, ξανθὴ καὶ ὦραία με αὐτοσυσταίνεται· ἢ τρίτη καὶ εἰς τὰ παραμύθια εἶναι πάντοτε ἡ ὀμορφότερη, πόσον μᾶλλον εἰς τὰ μὴ παραμύθια. Ὁ ἄτο μεγίστη ἀσυνειδησία ἐὰν δὲν ἀποδώσω ἐνταῦθα δημοσίως τὸν δίκαιον ἔπαινον διὰ τὸ κάλλος καὶ τὰς ἀρετὰς τῆς βιενναίας.

Ἡ βιενναία εἶναι οἱ ἀντίποδες τῆς ἀθηναίας μπύρας· μόνον αὐτὸς ὁ ἔπαινος θὰ ἤρκει· ἀλλ' ὄχι, θὰ ἐξακολουθῆσω. Ἡ ἐφθνήα της δὲν ἔχει ὄρια· οὐδεμίαν κακίαν ἢ δηλητηρίου κρύπτει εἰς τὴν ἀφρώδη καὶ λευκὴν ὡς περισσερὰν ψυχὴν της· μεθ' ὅλης τῆς τέχνης γαργαλίζει τὸν ἀσώτερον καὶ πλέον ἐκδοτον εἰς τὰς ἡδονὰς ἐξ ὅλων τῶν ὀργάνων, τὸν Φάρυγγα. Ἐν ἐνὶ λόγῳ εἶναι πόσον ὦραία καὶ θελητικὴ, ὡστε σὲ ἐργεταὶ ἰδέα νὰ μὴν τὴν ἐγγίξῃς. Ἐὰν ἐγνώριζον οἱ ἀρχαῖοι ἔλληνες τὴν βιενναίαν μπύραν, ἀρεσύντως θὰ ἐφαντάζοντο τὴν Ἀφροδίτην ἀναδυομένην ἐκ τοῦ ἀφροῦ της.

Εἰσάγω καὶ τὴν τρίτην ταύτην ἀξέφραστον κυρίαν εἰς τὰ δώματα τοῦ στομάχου μου μεθ' ὅλης τῆς ἀπαιτουμένης εὐγενείας· ἦτο, βλέπετε, ἡμέρα τῶν ἐπισκεψέων καὶ τῆς υποδοχῆς. Ἐνῶ δὲ ἦμην ἐν εὐδαιμονίᾳ, ἐνῶ ἡ γλυκεῖα συναναστροφὴ τῶν τριῶν τούτων ὦραιότητων με ἐμέθουον οὕτως εἰπαίν, αἰφνης ἀκούω ὀπισθέν μου ἓνα βροντώδες: all right! ἐνόμισα πρὸς στιγμὴν ὅτ. μὴ ἀμαξά πλήρης γαλικίων ἐκενώθη πλυσίον μου· ἦτο εἰς Ἀγγλος, ὅστις παρετήρει ἀπὸ τοῦ παρθύρου εἰς μίαν αἴθουσαν ὀλίγον ὀπισθεν τῆς μουσικῆς ἓνα χορὸν ἐν ὅλῃ τῇ ἀκμῇ εὐρισκόμενον χωρὶς καὶ νὰ τὸ ὑποπευθῶ. Ἐν τῷ ἐνθουσιασμῷ του ὁ Ἀγγλος κατακύλισε τὴν λέξιν ταύτην ἐκ τοῦ στόματός του.

Σπεύδω ἀμέσως πρὸς τὸν χορὸν με τὰς τρεῖς κυρίας μου· ἢ εἰσοδός μου ἦτο μεγαλοπρεπής καὶ υπερήφανος. Ἀρπάξω μίαν χορεύτριαν καὶ κάμνω ἓνα στρόβιλον ἀρπάξωμαι ὑπὸ ἄλλης καὶ κάμνει μίαν πόλκων· αἱ κυρίαι μου δυσχεραστήθησαν καὶ ἤθελαν νὰ ἐξέλθουν... ἀλλὰ εὐτυχῶς κατέρωθισα νὰ τὰς ἐμποδίσω· κάθημαι κουσασθείς καὶ βλέπω τὸν χορὸν τοῦ λαοῦ καὶ γέροντες ἀκόμη χορεύουσι, καὶ γράϊται ἢ νεότερος των διαρκεῖ καὶ ἐν τῷ γήρατι! αἱ ἐκ τοῦ χοροῦ πεπρωκτωμένοι, ὡς σιδηρὰ θερμάστρα, παρκαῖ τῶν μικρῶν νεανίδων ἀξάνουσιν ἐπι πλεόν τὴν ὑπερβολικὴν θερμότητα ὡς ἐκ τῆς συσσωρεύσεως εἰς τὴν αἴθουσαν χορευόντων καὶ θεατῶν νεανίσκων συνομιλικῆς των ἐπιτιθεδούονται τὸν ὦριμον ἄνδρα κατὰ τὰς μετ' αὐτῶν τρυφεράς καὶ ἀρεταῖς συνδιαλέξεις των προσθέντες οὕτω τὸ κωμικὸν εἰς τὸ τερπνὸν τοῦ θεάματος, καὶ

χορεύουσι! καὶ χορεύουσι! καὶ βλέπω! καὶ βλέπω! Διασκεδάζει ὁ λαός! διασκεδάζει ἡ πόλις! Τί γίνεται δὲ τὴν νύκτα; τοῦτο μόνον εἰς Νυκτολόγιον δύναται νὰ γραφῆ, οὐχι δὲ εἰς Ἡμερολόγιον ὅθεν ἀποσιωπῶ τὰ λοιπὰ, ὑπομονητικὴ ἀναγνώστρια.

Ὅσον μεγάλη εἶναι ἡ δυστυχία ἐν Εὐρώπῃ, τόσο μεγάλη εἶναι καὶ ἡ εὐτυχία· διότι ὑποτίθεται ὅτι ὁ διασκεδάζων εἶνε εὐτυχής. Θαυμάζει τις τὸν ὄργανισμόν τῆς κοινωνίας της· ὅτι εἶναι δυνατὸν ἀνθρωπίνως νὰ γείνη, γίνεται ὁ βαθμὸς τῆς τελειότητος τοῦ ἀνθρωπίνου βίου εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσῃ τόσο, εἰς ὅσον ἐφθασεν ὁ ἐν Εὐρώπῃ βίος.

Ἐν τούτοις καὶ οὗτος ἐπὶ τέλους γίνεται βαρετός· εἶσαι ἐν τῇ Ἀνατολῇ; ἐπιθυμοῦμαι τὴν Δύσιν· εἶσαι ἐν τῇ Δύσει; ἐπιθυμοῦμαι τὴν Ἀνατολήν· εἶσαι μοικρίον εἰς τὴν φύσιν τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἐπιθυμῆς, ὅτι δὲν ἔχει. Εἶσαι βασιλεύς; ἐπιθυμοῦμαι, ἔστω καὶ προσκαιρῶς, νὰ ἦσο ποιμὴν· εἶσαι ποιμὴν; θέλεις νὰ ἦσο βασιλεὺς· ἢ ἀριστοκράτης ζῆλευε τὴν χωρικὴν, καὶ ἡ χωρικὴ τὴν ἀριστοκρατὴν· δὲν πρέπει νὰ θέλωμεν νὰ εἰμεθα, ὅτι εἰμεθα πρὸς τὸ παρὸν, ἀλλὰ καὶ δὲν πρέπει νὰ γίνωμεν εἰς τὸ μέλλον ὅτι θέλωμεν ἢ εὐτυχία ἔγκειται ἐν τῇ δυστυχίᾳ· καὶ ἡ δυστυχία ἐν τῇ εὐτυχίᾳ. Ζῆς; θέλεις νὰ ἀποθάνῃς· ἀποθνήσκεις; ἐὰν εἶχες θέλησιν καὶ αἰσθησιν θὰ ἐπεθύμεις νὰ ζῆς, εἰς τρόπον ὥστε ὅλαι αἱ αὐτοκτονίαι τότε θὰ ἀντεσταθμιζόντο ὑπὸ αὐτοζωίας! Τί λοιπόν; τίποτε.

Ὅστε, ὃ ἀναγνώστια ἀφορτέρων τῶν γενῶν, ἐπειδὴ ἐπεκράτησεν ἐθιμον νὰ εὔχεται τις εἰς πᾶν νέον ἔτος κατὶ τι, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἐκφράσω τὴν σχετικῶς καλλιτέραν εὐχὴν· σᾶς εὐχομαι δηλαδὴ ἐξ ὅλης καρδίας τὴν οὐδέποτε ἐκπλήρως τῶν ποθομένων σας, καὶ μίαν μεγάλην βραχυβιότητα.

ΧΑΒΙΑΡΙ ΓΕΛΒΑΣ

ἔφθοσε χοὺς περιφνημον εἰς τὸ

ΝΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΔΩΔΙΜΩΝ

ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΛΕΩΣ & Σ'

Ὁδὸς Σταδίου, πλησίον τοῦ ἀρτοπωλείου τῆς Αὐλῆς κ. Στελ.

ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΕΤΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΕΙΩΝ ΔΙΑ

ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΚΟΡΑΣΙΑ

Ἰδρυθὲν ἐν ἔτει 1879

Ἡ ΜΕΓΙΣΤΗ ΤΩΝ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΩΝ

!! 7,200 ἀντίτυπα !! 7,200

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ,

Ἑλλάδι φρ. 2 — Ἐξωτερικῇ φρ. 3.

Πωλοῦνται καὶ τόμοι τῶν προηγουμένων ἐτῶν, ἕκαστος ἀντὶ φρ. 2,50, ταχυδρομικῶς ἀντὶ 2,80. — Τὸ ἀντίτιμον δεκτὸν καὶ εἰς γράμματόσημον δεκάλεπτον, ἕως τριακοντάλεπτον πάσης ἐθνικότητος.

ΑΠΕΥΘΥΝΤΕΟΝ εἰς Ἀθήνας, Διεύθυνσιν **Διαπλάσεως τῶν Παίδων**, Πλατεία Συναγμάτων, ὁδὸς Βουλῆς καὶ Μουσῶν ἀριθ. 2.

Χειρμωγ. 393

ΔΙΚΗ

ΒΕΛΕΝΤΖΑ

Ἀπὸ τῆς πρώτης κλίσεως πολὺς συνωθεῖτο εἰς τὰ προπύλαια τοῦ Βαρθακείου, τὸν ἕπαιον δ' ἀδιάφορος διαδάτης θὰ ἐξελάμβανεν ὡς τοὺς μαθητὰς τοῦ Γυμνασίου, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις φωνῶν παιδικῶν, ζωηροτάτων, βιβλίων, θεοῦδου προέδιδεν ἀλλήν τὴν συνάθροισιν ἐκείνην. οἱ δὲ πρὸ τῶν θυρῶν φρουροὶ χωροφυλάκας ἀντὶ τοῦ συνήθους παιδονόμου τοῦ Βαρθακείου διέλιπον πᾶσαν ὑπόνοιαν περὶ μαθητικῆς συναθροίσεως. Αἱ θύραι τοῦ Βαρθακείου ἀνοίγονται· ἔλκον ἐκεῖνο τὸ πλήθος ἀνέρχεται ὄθουσι καὶ ὄθουμένων. Σπεύδει νὰ καταλάβῃ θέσιν ἐν τῇ δρισκεῖσῃ διὰ τὴν δίκην αἰθούσῃ.

Ἄλλ' ἰδοὺ ἴσταται ἀμαξά πρὸ τῆς θύρας κ' ἐξέρχεται αὐτῆς κρατούμενος ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων διὰ νὰ μὴ πέσῃ ὁ ἀποπληκτικὸς Τομαρόπουλος. Ἡ θέα τοῦ ἀτυχοῦς ἐμποεῖ ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν· τοῦ κανόνος αὐτοῦ δὲν ἵδυνήθην οὐτ' ἐγὼ ν' ἀποτελέσω ἐξαίρεσιν.

Ὁ ΤΟΜΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ἀφίκετο πρῶτος ἐκ τῶν κατηγορουμένων καὶ κατέλαθεν οὕτω τὴν πρώτην θέσιν καὶ τὸ πρῶτον ἐδῶλιον μεταξὺ τῶν συναδέλφων του.

Τὸν ἔχω σχεδὸν ἀντικρῶ μου καὶ σχεδὸν δὲν ἀναγνωρίζω τὸν πρὸ ἑνὸς μόλις ἔτους ἄνθρωπον. Εἶναι μᾶλλον νεκρὸς ἢ ζῶν, μᾶλλον σικὴ ἢ σῶμα· εἶδος ἐνσάρκου ἀγάλματος· τὸ βλέμμα του ἀπλανές, ἐσθεσμένο, περιφέρεται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὡς νὰ μὴν ἐνοσθῇ τὰ συμβαίνοντα, τὸ δὲ μειδιᾶμά του δὲν διαστέλλει πλέοντὰ σχεδὸν ἐν σχήματι ἐξογκωμένῳ ἀπεστείομένα χειρὶ του. Ἐν τῇ αἰθούσῃ ἀντήλλαξε τὸν ὑψηλὸν του πύλον διὰ μέλανος σκούφου, ὅστις ἀποτελεῖ τὴν μόνην ἀντίθεσιν πρὸς τὴν κατάλευκον αὐτοῦ τρίχωσιν.

Ἡ αἴθουσα τοῦ Βαρθακείου εἶναι εὐρύχωρος μεγάλη τετράγωνος καὶ ὑψίφορος. δὴ στήλαι μαρμαρίναι ἀφορίζουσιν μέρος αὐτῆς, πρὸς ἐνθρόνισιν μὲν ἄλλοτε τῆς ἐξέδρας τῶν διδασκάλων, καὶ σήμερον τῆς τραπέζης τῶν νομιεδιδασκάλων.

Ἐπὶ τοῦ τοῦχου τοῦ ἀποτελοῦντος οἶονε! τὴν πρόσοψιν τῆς αἰθούσης εἰσιν ἀνηρτημένοι σταυροειδῶς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, οἱ Βασιλεῖς καὶ ὁ Βαρθάκης, κρᾶμα σταυροῦ ἀρετὰς παράδοξον. Ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς ὑψοῦται τὸ ὠρολόγιον, ἐφ' οὗ μὴ ἐκ μαρμάρου προτομῆ τοῦ εὐεργέτου, εἰς δὲ τὸ ἀκρότατον τῆς αἰθούσης βιβλιοθήκη καὶ εἰς τὰς γωνίας τῶν ἄλλων τοῦχων πάλιν βιβλιοθήκαι, πρὸς σωτηρίαν τοῦ σχολαστικοῦ τῆς αἰθούσης χρωματισμοῦ. Δύο πολυέλαιαι ἓνα μόνον κύκλον

ἔχοντες κηρίων καὶ χάρται διάφοροι τοῦ Κεῖπερτ συμπληροῦσι τὸν ἔλκον δίακρομον τῆς αἰθούσης, ἐν τῇ μετὰ τὸν Ὀμηροῦ καὶ τὸν Σοφοκλή μέλλουσι νὰ ἐρμηνεύσῃν ὁ Βελέντζας καὶ ὁ Τομαρόπουλος.

Ἡ αἴθουσα διηρέθη εἰς δύο μεγάλους χώρους, ἐξ ὧν ὁ εἰς προώρισται νὰ περιλάβῃ τοὺς κατηγορουμένους μετὰ τῶν συνηγῶρων των πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος, τοὺς δημοσιογράφους πρὸς τὸ δυτικὸν καὶ τὸν λοιπὸν ἐν γένει δικαστικὸν κύκλον—ὁ δ' ἕτερος τὸ ἀκροατήριον.

Ἡὲθ ἡ αἴθουσα εἶναι πλήρης· ἔλαι αἱ ἔδραι καταλημμέναι· ὁ δικαστικὸς κλητήρ Οὐνικς συμπεριφέρεται πρὸς ἔλους ἀγριώτατα καὶ μεταβάλλεται οὕτω εἰς Οὐνον. Μόλις δὲ ἐξημερῶθη ἡ ἀγριότης αὐτοῦ, ὅταν ἐρωτήσας τινα:

— Τί εἶσαι σὺ;
 Ἐλαθεν ἀπαράλλακτον τὴν κλασικὴν ἀπάντησιν τοῦ Καμπρών.

Ἄλλ' ἰδοὺ, εἰσέρχονται καὶ οἱ λοιποὶ κατηγορούμενοι συνωδευμένοι ὑπὸ χωροφυλάκων καὶ τοποθετοῦνται ὀπισθεν τοῦ Τομαρόπουλου ἐπὶ τῆς κοινῆς τῶν ὑποδίκων ἔδρας. Τὸ ἀκροατήριον ἐν εὐλαθεῖ σιγῇ τοὺς παρατηρεῖ καὶ τοὺς ἀριθμεῖ.... δέκα.

— Λοίπουν δύο, λέγουσιν τινες.
 Τὸ κοινὸν βλέπετε γνωρίζει κάλλιστα τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ὑποδίκων. Ἀρχίζει νὰ τοὺς ὀνομάζῃ τὸν ἓνα μετὰ τὸν ἄλλον, παρερχομένων. καὶ

Ἄλλὰ λείπουν δύο, ὁ Μεγαπάνος ὅστις ἀπεδίδωσεν, καὶ ὁ Βελέντζας ὁ πρωταγωνιστής. Καὶ ἀνταλλάσσονται οἱ ἐξῆς διαλογοὶ:

- Μπα, ὁ Βελέντζας δὲν ἤρθε;
- Μήπως ἀπέθανε καὶ αὐτός;
- Ὅχι, εἶναι σὲ ἄλλη φυλακή.
- Ποῦ πεθαίνει αὐτός;

Καὶ ἐνῶ ἐλέγοντο αὐτὰ, ἀγγέλλεται ὁ θάνατος τοῦ Γαμβέττα, ῥίπτων ἔλους εἰς ἀθυμίαν, διότι ὁ περιφανὴς τῆς συγχρόνου ἐποχῆς μας ῥήτωρ εἶναι ὁ δημοτικώτατος φίλος τῶν Ἑλληνῶν. Σιωπὴ τότε ἐπεκράτησεν ἀγὰ πᾶσαν τὴν αἴθουσαν καὶ λόγοι ἐμβυθίσθησαν περὶ ἀναβολῆς τῆς συνεδριάσεως.

Ὅτε αἰφνιδίως ἀκούεται κοινὴ φωνή:

— Ὁ Βελέντζας ἐρχεται! καὶ πάντες ἐστράφησαν πρὸς τὴν κλίμακα. Ἡ φωνὴ αὐτὴ μοὶ ἀνέμνησε συγγενῆ ἀγγεῖλιαν τῆς ἐλευθέρως τῶν βασιλέων, ἐπὶ πᾶσι νὰ ἀνοίγῃσι τὰ βουλευτήρια τῶν συνταγματικῶν κρατῶν. Καὶ παρεδίδθη ὁ νοῦς μου παρανάλωμα τῶν πλέον ἀντιθέτων σκέψεων καὶ παρίλαυον πρὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ πανοπτικοῦ μου οἱ Βασιλεῖς, ὁ θάνατος, ὁ Γαμβέττας καὶ ἡ προκειμένη δίκη, καὶ διεδέχοντο ἢ μίαν τὴν ἀλλήν ἀλλοκτίως, ἀσυναρτίως, σχεδὸν ὡς παραληρήματα παρᾶφρονος.

Ο Βελέντζας ανήλθε τήν κλίμακα και διασχίσας τὸ ὄλον ἐν συνωστίζομενον πλήθος περι αὐτὸν ἦλθε και ἐκάθησε πλησίον τοῦ Τομαροπούλου.

Τί παράδοξος ἄνθρωπος αὐτὸς ὁ Βελέντζας! τόσα ἐλέγησαν περι αὐτοῦ και τόσα ἄλλα ἐγράφησαν. Τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι εἰ ὀφθαλμοί τοῦ προδιδουσιαν ἀνθρώπου ἐκτάκτου ἀποφασιστικέτης και εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀπερῶ ὅλην τήν δυνατήν ἐντασιν. Καὶ δὲν ἐκπλήσσομαι διόλου ἐὰν ἐφάνη ἀτρόμητος ἐν Θεσσαλίᾳ, ὡς ἐφάνη ἀτρόμητος εἰς τὰς βρυσηκινδύνους ἐπιχειρήσεις; ὅτε δυναμια ν' ἀποφανθῶ ἐὰν δὲν ἦτο δυνατὸν ὑπὸ ἄλλους βιωτικὸς ὅρους και ἄλλην ἀτμοσφαιραν νὰ διακριθῇ ἐπὶ ἀρετῇ, ὡς ὑπὸ ἑλληνικοῦς ὅρους και ἑλληνικὴν ἀτμοσφαιραν διακριθῇ ἐπὶ κακίᾳ.

Τὰ λοιπὰ αὐτοῦ χαρακτιστικὰ δὲν ἔχουσι τὴν ἑκτακτον; φέρει γενειάδα κοντῆν, φαιάν, μελιαινα μάλλον, λευκίζουσαν ἐναιχαῦ και ὀλίγας ρυτίδας ἐπὶ τοῦ μετώπου αἵτινες τὸν καθιστῶσιν σύνοφρον και ἐν ταυτῶ συννον.

Ἡ αἴθουσα νῦν εἶναι ὑπερπλήρης και πρόκειται ν' ἀρχίσῃ ἡ πολυάντροπος δίκη; ἀλλὰ πρὸς τοῦτου ἂς ἐψῶμεν ἐν βλεμμα ἐπὶ τῶν φυσιογνωμιῶν ἑλοῦ ἐκείνου τοῦ πλήθους, τὸ ὁποῖον ἀπκρίττειται ἀπὸ ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ μέχρι τοῦ κλητήρος Ὀῦνα πάντων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἐνδιαφέροντος κατεχομένων. Ὑπάρχουσι λοιπὸν μεταξὺ τοῦ πλήθους ἐκείνου ὑπάλληλοι και ἰδιῶται, νέοι και γέροντες, βρακκίδες και φουσταναλλοφόροι, εὐρωστοι και ἐξησθηνημένοι, πολιτικοὶ και στρατιωτικοὶ, ἐπιστήμονες και ἐργατικοὶ, ἐν συνῶψει ὅλος ὁ ἑλληνισμὸς ἀντεπροσωπεύεται ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Βαρθακιστοῦ.

Τὸ δικαστήριον τῶν συνέδρων ἀποτελεῖται ἀπὸ τοῦς κυριῶους Βλάχον προεδρεύοντα και τοῦς δικαστὰς Κολοκοτρῶνην και Σκαλιστήρην. Τήν θέσιν τοῦ εἰσαγγελέως κατέχει ὁ Ράδος.

Ὁ κ. Πρόεδρος κρούει τὸν κώδωνα; σιγὴ ἐπεκράτησε ἐθύς ἐν τῇ αἰθούσῃ; εἶτα ὀνομάζει ἕνα ἕκαστον τῶν κατηγορούμενων και συγγρόνους μανθάνει τὰ ὀνόματα τῶν συγγρόρων των. Καὶ ἰδοῦ ἐγὼ πάλιν εἰς τοῦς βρυσηκινδύνους μου και εἰς τὰς σκέψεις μου, ἰδοῦ ἐγὼ ἀτενίζω τήν εἰκόνα τοῦ Ἀραῦκη και σχεδὸν ἐρωτῶν.

— Πῶς σὰς φαίνεται, φιλογενέστατε, ἡ συνάντησις αὐτῇ τοῦ παραδόξου πλήθους ἐν συγγρόσε: πρὸς τήν φαιδράν χθεσινήν τῶν μικρῶν σπουδαστῶν; Καὶ πῶς ἀντηχοῦσιν ἀκὴμη εἰς τὰ ὄτα σας τὰ ὀνόματα τοῦ Βελέντζα, Τομαροπούλου, Σαμοθράκη, Κορτζῆ και ἄλλα, ἐνῶ χθὲς ἀκὴμη ἀκούατε κατὰ κῆρον Σωκράτη, Θεουκυδίδη, Ξενοφῶντα και Πλάτωνα. Ἡ ζέουσα, φιλογενέστατε, οἱ χθεσινὸι ἐκείνοι εἶναι ἀπόγονοι τῶν

ἀρχαίων Ἑλλήνων. — Καὶ πάλιν ἐπανηργόμη ἐἰς τήν θέσιν μου και ἔτενίζον πρὸς τὸν Πρόεδρον ἐπιδύλλοντα ἀπὸ κειροῦ εἰς κειροῦ σιωπὴν διὰ τοῦ στόματός του διὰ τοῦ κώδωνος και διὰ τοῦ Ὀῦνα!

Οἱ κατηγορούμενοι ἦσαν ἕνδεκα και, ἂν ὁ Μεγαπάνος δὲν ἀπέθνησκε, τὸ σῶμα τῶν ὑποδίκων ἦ ἐξίσουτο πρὸς τὸ σῶμα τῶν ἐνόρκων και τότε δὲν ἦν ἐγγυώμην περι τῆς ἐκδόσεως τῆς μάχης! Ἀλλ' ὁ κ. Πρόεδρος διήρασε τοὺς κατηγορουμένους σὺν τοῖς συγγρόροις εἰς πέντε μερῖδας, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἦν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ κέρη μίαν ἐξάρεσιν, ἐὰν εἶχατε τήν ἀπατίθειαν νὰ σὰς ὀνομάσω και τὰς μερῖδας ἦν σὰς ἐλεγον.

— Μία Μπουφιδῆ!

— Μία Τυπάλδο κατ. κατ.

Ἀλλ' ἐπειδὴ σπεύδατε εἰς τήν συγκρότησιν τοῦ δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων και σπεύδω και ἐγὼ μετ' ὁμῶν, παραλείπω τήν ἀπορητηθεῖσαν ἐντασιν τοῦ κ. Μπουφιδου ὡς πρὸς τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλογῆς τῶν συγγρόρων, ἕκαστος τῶν ὁποίων τὸ ἔχει, λέγει, ἀκέραιον, παραλείπω ἀκὴμη σχετικὰς τινας ἐνστάσεις τῶν λοιπῶν συγγρόρων, παραλείπω μερικὰς κατ' ἰδίαν διασκέψεις τῶν συνέδρων ὡς πρὸς τινας ἄλλας συστάσεις και συγκροτῶ ἐγὼ συντόμως και ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀντιρρήσεως τὸ δικαστήριον τῶν ἐνόρκων ὡδὲ πως.

1) Εὐστάθιος Παπαναστασίου, προεδρεύων, 2) Κ. Γεωργιάδης, 3) Εὐάγ. Παπαναστασίου, 4) Ἰω. Κορονέλος 5) Κων. Σπαντίδος, 6) Γερασ. Στεκούλης, 7) Ἀγγ. Φλόκος, 8) Σταφ. Σακελλάριῶδης, 9) Ἀναγ. Δεμερτζῆς, 10) Ἀπόστ. Φιλιοσ, 11) Νικ. Κίρκινος, 12) Νιώτης και δύο παραπληρωματικοί, ὁ Γεώργιος Λογοθέτης και Ἀλέξ. Ναυτίας.

Πάντες οὗτοι κατέλαβον τὰς ἑδρας των και ὤρισαν ὑψοῦντας τήν δεξιάν των κατὰ σειράν προκαλοῦμενοι, τὸν ὄρκον τῆς εὐσυνειδησίας.

Καὶ ἀρχεται ἡ προσφώνησις τῶν μαρτύρων πρὸς τοὺς ὁποίους πλέον ὁ Ὄνος προσνήχθη βανδαλικώτατα κτκασπαράζας τὰ ὀνόματα ὄλων. Ὅταν ἦλθε ἡ σειρά τοῦ κ. Βαλέττα και ὁ ἀθεόφοδος ἐφώνησε Βελέντζας! γενικὴ ἐγύθη ἱλαρότης εἰς ἑλὴν τήν αἴθουσαν.

Μετὰ τοῦτο ὁ εἰσαγγελέως κ. Ράδος ἐγείρεται σοβαρὸς και ἄρχεται τῆς ἀναγνώσεως τοῦ κατηγορητηρίου του τότε ὁμως ἀνοίγεται ἡ θύρα πρὸς τὸ διαχωρισμα τῶν Συνέδρων και εἰσέρχεται ὁ κύριος πρωθυπουργός εἰς τὸν ὄρειον προσφέρουσι μία καρτέλλα και κάθηται. Εἶναι ὡς γνωστὸν και αὐτός μάρτυς ἐν τῇ προκειμένῃ ὑποθέσει.

Πλὴν τοῦ κ. Τρικούπη διακρίνω ἐν τῇ εὐαριθμῶ ἐκείνῃ ὁμηγύροι: παρὰ τὸ προεδρεῖον τοῦς κκ. Σωτηρόπουλον, Παπαμχαλῶπουλον, Βαλέτταν, Α. Γενωάδιον, Ν. Λεβιδῶν, Δημητρακῆκην και τινας ἄλλους, χωρὶς νὰ με διαφύγη μεταξὺ τούτων και ἡ συμπαθὴς φυσιογνωμία τοῦ ἄξιότημου κυρίου Κωνσταγγελη!

Πρὸ πολλοῦ ὁμως παρεγγύθη ἡ μεσημβρία, και ὄλων οἱ στόμαχοι, προῖσταμένων τῶν κ. συγγρόρων, κἀμνοσι πρότασιν ἀναβολῆς, τῆς ὑποθέσεως διὰ τὴν αὔριον τήν ὁποῖαν ἀποδέχε-

ται τὸ προεδρεῖον και πάντες ἀπέρχονται λυομένης τῆς συνεδριάσεως τήν δευτέραν ὄραν μ. μ. ΚΟΚ.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΓΑΜΒΕΤΤΑ

Ἐάν ὁ βίος εἶναι ὠκεανός, αἱ ἐκλείψεις μεγάλων ὑπάρξεων εἶναι ναυάγια τρομακτικὰ, κυλίσοντα τὸν ἀπῆσιον θροῦν των μέχρι τῶν μεμακρυσμένων ὠκεανείων ὄχθων. Τοιοῦτο ναυάγιον μετὰ ἐφάνη ὁ αἰωνίδιος, ὁ καταπληκτικὸς, ὁ καταβλητικὸς θάνατος τοῦ Γαμβέττα. Ἐμισήσαμεν τήν γῆν, τήν ζωὴν, τήν ὑπαρξιν, τὴν ὕλην, συνδυάσαντες τὸν θάνατον αὐτὸν μετὰ τούτων ἄλλων μεγάλων θανάτων κ' εὐρίσκοντες ἀσχῆμον και δυσειδῆ τὸν πανίτην μετὰ χωρὶς τῶν φαινοτέρων αὐτοῦς ἀστρων, ὡς ἦν εὐρίσκομεν ἀσχῆμον τὴν ὠραιότεραν γυναικα ἂν τῆς ἐξωφύρασετο ὁ ἄτερος τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς ἦν κἀλασις ἄνευ ὁμάσεως ἢ ἔρημος τῆς Ἀραβίας, ὡς ἦν ἦτο γελοῖος ὁ ἄγγελος χωρὶς τὰ πτερὰ του, και κωμικὸς ὁ ἔρωας χωρὶς τὸ τέξον του.

Τί νομίζετε, σκοτεινοὶ ἐγωῖσταί, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἁρμονία ψυχῶν και ἀλληλεγυγῆ πνευμάτων εἰς ὄλον τὸν κατωκνημένον τοῦλάχιστον κόσμον τῶν παπολιτισμένων ὄντων; Ἐσκεῖθητε ποῖος τρόπος δυνατὸς νὰ σὰς καταλάβῃ, ἂν φαντασθῆτε ποτὲ ἑαυτοῦς μόνους ἐν μιᾷ πόλει ἢ ἐν ἡ χωριδίῳ; Αὐτοὶ αἱ μεγάλα ὑπάρξεις, τὰ μεγάλα θνητα εἶναι ἠθικὰ βασιτάγματα τοῦ κλονομένου βίου και εἶναι ἐρίμων και αἰσὸν θάνατον ἢ ἰσθανόμεθα ἐν τῇ ψυχῇ μας ἐπυπονοῦντες πρῶτα τινὰ χωρὶς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἢ κοιμώμενοι χωρὶς τὴν λάμψιν τῶν ἀστρων, τὴν αὐτὴν ἐρίμωσιν και τὸν αὐτὸν θάνατον αἰσθανόμεθα ὅταν εἰς μετὰ τὸν ἅλλον ὀδόνουσι οἱ φωτεινοὶ κόσμοι τοῦ κόσμου μας και μένουσι αἱ ἀνωμυμία, αἱ μετρίότητες, ἡ παπυκνωμένη μάξα, ἐφ' ἧς ἡ δημιουργία ἐχάραξε δύο τρεῖς ὁμοιομόρφους γραμμὰς και εἶπε: Γενῆτε αἱ ἐκκαστὺες χυλιδῶν τῶν κοινῶν ἀνθρώπων!

Και τί δὲν ἐνέκλειεν ἐν αὐτῇ ὁ Γαμβέττας; Ἐλάτρευσαν τοὺς λίθους, τὰ πετρὰ, τὰ ζῶα, τὰς μεταφυσικὰς ἰδέας, τοὺς μάρτυρας, τοὺς ἁγίους. Δὲν γνωρίζω ἄλλην σεδαμισιωτέραν λατρείαν, παρὰ τὴν λατρείαν μεγάλων ἀνδρῶν. Καὶ δὲν ἀναγνωρίζω τὴν κτηνώδη ὑπόστασιν τῶν ἀνθρώπων παρὰ ἐν τῷ ποτὸν ἐν ζῶντας ὑψίστανται οἱ μεγάλοι ἄνδρες. Εἶνε ἄρα γε πολὺ ἐὰν εἶπωμεν ὅτι ἐνέκλειεν ἐν ἑαυτῷ τὴν νεωτέραν Γαλίαν; Εἶνε μεγάλοι, μάλιστα, οἱ εἰδυνοὶ ἐπιστήμονες, οἱ ἐφευρασά, οἱ καλλιτέχνη, οἱ βιομήχανοι εἶνε μεγάλη ἕκαστος ἐξ αὐτοῦ πρωτοτυπία και ὕλοι ὁμοῦ ἀποτελοῦσι τὸ πνευματικὸν τοῦ πολιτισμοῦ. Ἀλλ' εἶνε μέγιστοι, εἶνε σπάνιοι οἱ

ἄνδρες ἐκεῖνοι οἵτινες μεταμορφοῦνται εἰς τὴν ψυχὴν τὴν διοικοῦσαν, τὴν κυβερνῶσαν, τὴν κινῶσαν τὸ στερεῶμα αὐτὸ. Ἄν εἶνε ἐκεῖνοι αἱ σελίδες ἐνὸς βιβλίου, ἀλλ' εἶνε αὐτοὶ τὸ βιβλίον. Μετρίσατέ τους: εἰς Γαμβέττας, εἰς Γλάδστον, εἰς Βίσμαρκ, εἰς Καστελάρ, εἰς Δεληγεώργη. Ἐφεῦρον τίποτε; Ἐπενόησαν; Ἐγραψαν κἀνένα πίννακα; Ἐτύπωσαν κἀνὲν βιβλίον; Ἰδρυσαν κἀνένα ἐργαστάσιον; Ἐκαμναν καμμίαν ἀνακάλυψιν; Τίποτε. Ἀλλ' ὑπῆρξαν ἡ νεότης, ἡ ἀνοιξίς, ἡ δύναμις, ὁ ἀτμός τοῦ τόπου των. Ὑπῆρξαν αἱ ψυχὰι τῆς νεκρᾶς, και νεκρᾶς, ἐκαίνης μάξας, ἧτις καλεῖται ἔθνος. Διότι ἔθνος χωρὶς μεγάλων ἀνδρῶν δὲν εἶνε ἔθνος ζῶν. Ἡ εἶνε ἔθνος ἐν ἀποσυνθέσει, ὡς ἡ Αὐστρία, ἡ ἔθνος ἐν γεννήσει, ὡς ἡ Ῥωσσία. Ἐνθυμούμεθα τὴν στιγμήν αὐτὴν τοῦς πικροῦς λόγους τοῦ Δεληγεώργη πρὸς ἡμᾶς ἐντὸς τοῦ βασιλικῶ περιδολιού: «Νομίζεις, μοὶ ἔλεγεν, ὅτι δύο τρεῖς φερός ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκινῶται τὸ ἔθνος αὐτό; Ὅχι, τὸ ἐγλαδωνίζομεν, και ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν αὐτὴν ἔπραξεν ὅ,τι ἐπραξε.» Τὸ ἀνὸμίζεν ἐν τῇ μεγάλῃ ψυχικῇ του ὀράσει τοῦ ἔθνους του ἐλάττωμα αὐτὸ; ὅχι, τοιοῦτος εἶνε ὁ ὀργανισμὸς τῶν ἔθνων ἢ ὕλη θέλει μοχλὸν ἢ δύναμις θέλει ἀτμόν: τὰ ἔθνη θέλουσι ψυχὴν.

Δὲν καταψύγγασαν τὰ ἄκρα τῆς Γαλλίας ἐπὶ Ναπολέοντος, ὅταν παρέδιδεν αὐτὴν μετὰ τὸ ζῆφος του δορυάλτων εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλμου; Προηγουμένως δὲν εἶχε συγκεντρωθῆ ὄλον τὸ αἶμα εἰς τὴν καρδίαν, και δὲν ὑπῆρχε βεβαίως νόσημα καρδιακόν; Ὁ κόσμος δὲν εἶχεν ἀπελιπισθῆ ἐκ τῆς νόσου τῆς μεγάλης ἀσθενούς; Τὰ ἔργια τῆς Κοινότητος δὲν ἦσαν τὰ παραληρημάτα και ἡ καταλαμβάνουσα τὸν ὑπὸ τῷ φού νοσοῦντα παραφροσύνη; Οἱ στρατοὶ τῆς — δηλαδή τὰ νεῦρά τῆς — δηλαδή οἱ μυῶνές τῆς — δὲν παρέλυσαν; Τὰ οἰκονομικὰ τῆς δὲν κατέρρευσαν; Τὸ ἡθικόν τῆς δὲν κατηρεπίθη; Ἡ σποנדουλικὴ τῆς δὲν ἐμαλακύνθη; Ὁ ἐγκέφαλός τῆς δὲν ἐγένετο ὕδαρις;

Τίς τὴν ἔσωσε; Τίς τὴν ἐνέβρωσε; Τίς τῆς εἶπε: ἔγειραι τὴν ἠττάν σου και περιπάται;

Τῆς ἐχρηάζετο μία καρδία ὑγιῆς, ἀφοῦ τὸ νόσημα ἦτο καρδιακόν και ἡ καρδία αὐτὴ ὑπῆρξεν ὁ Γαμβέττας.

Ἦτο μόνον ῥήτωρ, μέγας, ὡς ἠθέλαν οἱ ἐχθροὶ του νὰ τὸν παραστήσουν, ὡς ἠθέλαν και θέλουσι οἱ φθονεροὶ ἔδοῦ νὰ παραστήσουν τὸν Δεληγεώργη; Τί ἦν τῆς ῥητορικῆς; Λάφυγ ἢ νοδός; Πνεύμονες ἢ πάθος; Ἥχος ἢ ἐπιχειρήματα; Ἄν ἐκ τῶν δύο αὐτῶν σειρῶν τὰ πρῶτα μερῆ ἀποτελοῦσι τὴν ῥητορικὴν, τότε ὄλοι οἱ καλοὶ ἠθοποιοὶ ἢ καλοὶ ὑψίφωνοι ἔπραπε νὰ εἶναι πρωθυπουργοὶ τοῦ κράτους. Ὁ Γκὼ ἀντὶ τοῦ Γαμβέττα, ὁ Σιοῦμαν ἀντὶ τοῦ Βίσμαρκ. Ἀλλὰ ῥήτορας μέγας χωρὶς νὰ εἶναι και μέγας ἀνὴρ ἦν ὁ κωμικώτερος τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ρητορεία εἶναι ἡ μετὰ κλέλους και χρωμάτων και λάμψεως ἐξωτερίκευσις τοῦ μεγάλου ἀνδρός. Καὶ ὄχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ φρονεῖται ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι τις μεγάλῃ διάνοια, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ νὰ χειρίζηται ἡγεμονικῶς τὸ ὄρωρ τοῦ λόγου. Ὁ Βίσμαρκ δὲν εἶνε φύσει μέγας ῥή-

τωρ, ἀλλὰ διότι εἶναι μέγας πολιτικός, οὐδεὶς δύναται νὰ τῷ ἀρνηθῆθῃ θέσιν μεταξὺ τῶν μεγάλων ρητόρων.

Πότε ἀνέτειλε λαμπρὸς ὁ Γαμβέττας ρήτωρ; Ἦδη ἀπὸ τοῦ 1869, ἐν τῇ Δίκῃ τοῦ Δελεσκούζ. Ἦτο ἡ ἀγόρευσις τοῦ ἀριστοῦργημα ρητορικὸν καὶ διὰ τοῦτο παρήγγαγε τοσοῦτον κλονισμόν; Ὁχι. Ὁμίλησε μέγας ἀνὴρ καὶ ἡ Γαλλία ἀνεῦρε τὸν ἀντίπαλον τοῦ Ναπολέοντος. Πρὸ τῆς δυσόσης αὐτοῦ δυνάμειος ἤρξατο νὰ υποφώσκη ἡ ἀνατέλλουσα τοῦ Γαμβέττα δόξα. Ἡ Γαλλία ἤττατο, ἀλλ' ἡ Γαλλία ἐξηφαλίσθη. Ὁ Ναπολέων παρεδίθετο εἰς τὸν Γουλλιέλμον, καὶ ὁ Γαμβέττας εἰς τὴν ἀναγέννησιν τοῦ τόπου του.

Θαυμάζετε ἓνα ἱκτρὸν ὅστις ἐπαναφέρει εἰς τὴν ζωὴν βαρέως προσβεβλημένῃν ὑπαρξίν. Δὲν θαυμάζετε ἓνα πολιτικὸν ὅστις ἐπαναφέρει εἰς τὴν ἀκμὴν βαρέως παρακμάσασαν δύναμιν ὡς ἦν τότε ἡ Γαλλία; Ἦδὺναι τὶς νὰ τὴν ἐκλάβῃ ἀπὸ τῶν διεξωσιμένων ὑπὸ τοῦ γερμανικοῦ σιδήρου Παρισίων ἀνχωροῦντα ἐπ' ἀεροστάτου καὶ ἀεροποροῦντα εἰς τὸ Τούρ, ἔπου ἐμελλε νὰ ἀναλάβῃ τρία ἡμῶν ὑπουργεῖα, τῶν ἐσωτερικῶν, τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν οἰκονομικῶν, ὡς παραφρονοῦν ὄνειρον τῆς Γαλλίας, ὡς μίαν αἰφνίδιον λάμψιν τοῦ καταλαβόντος τὸ εὐγενὲς ἔθνος δελιρίου.

Ἄλλ' ὅταν ἀπὸ ἀκαθέκτου δικτάτορος, τρεῖς στρατιαὶ τῆς ἀπεγνωσμένης ἀντιστάσεως ἀπὸ τοῦ βραχίονός του κυλίσαντος ἐναντίον τοῦ ἐπιδρομέως, ἀναφάνῃ ὁ ὑπὸ τοῦ Θεῖρου ὡς μανιώδης χαρακτηρησθεὶς ὁ κυβερνητικώτερος ἀνθρωπος τῆς Γαλλίας, ἔταν κλείσας τὸ στάδιον τῆς διὰ μιᾶς ἐκλύσεως ὄλων τῶν δυνάμειων τόπου φθίνοντος, ἀνέλαβε τὸ βραδύ, τὸ ἐπίπονον, τὸ σοφὸν ἔργον τῆς ἀναρρώσεως, ἔταν ἔγινε τὰ πάντα τοῖς πᾶσι διὰ νὰ στερεώσῃ τὴν Δημοκρατίαν, ἔταν ἐν αὐταπαρνήσει ἐτάχθη, ὁ πρῶτον δικτάτωρ, εἰς ἓκ τῶν πολλῶν ὑπὸ τὴν ἀναδιοργανωτικὴν λειτουργίαν τοῦ γέροντος Θεῖρου, συντάξας ὑπ' αὐτὸν τὸ κόμμα του, ἔταν ἐπολέμησεν ἀπελπιστικώτερον ἢ αἱ στρατιαὶ τοῦ Βούρδαχη καὶ τοῦ Φαῖδερμπ ἐναντίον τῶν μοναρχικῶν πραξικοπημάτων τοῦ Μὰν Μαῶν, ἔταν περιήρχετο ὅλην τὴν Γαλλίαν εἰς πᾶσαν νέαν ἐκλογὴν ἀγορεύων, συμβουλεύων, διοικῶν, διοργανίζων, ἔταν ἐτίνασσε κατὰ τῶν ἐχθρῶν του τοὺς φοβεροὺς ἐκείνους λόγους ὅτινας ὡς κομῆται ἦσαν ὄρατοι ἀπὸ συμπάσης τῆς Γαλλίας, ἔταν ὡς πρέσβρος τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐξετύλιξε τὸ μέγα αὐτοῦ πρόγραμμα τῶν οἰκονομικῶν μεταρρυθμίσεων, ἔταν ἐξηγγέλλεν ἀναποδογυρίζων ὅλην τὴν Γαλλίαν τὰ νέα κοινωνικὰ σπρώματα, ἔταν ἐσχεδίαζε τὴν φυλετικὴν ἀναμόρφωσιν τῆς Γαλλίας διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ λαοῦ, ἔταν ὑπενόμειε τὴν διαφθορὰν τῆς κληρικῆς ἐπιρροῆς, ἔταν ἀνέλυεν δλα τὰ νομοσχέδια τοῦ Μεγάλου ὀνομασθέντος ὑπουργεῖου, ἔταν κατώρθωσε νὰ συμπήξῃ τὴν ἀγγλογαλλικὴν συμμαχίαν, ἔταν ὀλίγον ἀκόμη καὶ εἶχεν ἐτοιμὴν τὴν φοβερὰν ρομφαίαν τῆς ἐκδικήσεως διὰ τὸν διαμελισμὸν τῆς Σάβοδας καὶ τῆς Λωραίνης, τότε δικαίως ὁ Γαμβέττας ἀνεδεικνύετο ὡς ὁ κυβερνητικώτερος νοῦς τῆς Γαλλίας καὶ ὁ θάνατος αὐτοῦ ὡς τὸ μεγαλείτερον ἐθνικὸν δυστύχημα!

Περίεργον, διὰ τοὺς μὴ ἐννοῦντας τὴν βαρεῖαν σύνθεσιν τῶν μεγάλων προσωπικοτήτων, πῶς ὁ Γαμβέττας ἐπολλαπλασιάζετο εἰς μυριάδας ἀνθρώπων, ἔταν ἐπρόκειτο ν' ἀναλάβῃ μέγαν τινα ἀγῶνα. Ἦδύνατο νὰ γίνῃ τῆ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἀνατομία τῶν τριάκοντα ἑκατομμυρίων Γάλλων, τῶν ἀκολουθούντων καὶ τῶν μὴ ἀκολουθούντων τὸν μέγαν θημαγωγόν, καὶ θὰ ἀνεύρισκον ἐν αὐτοῖς μόρια ἐκ τῆς ψυχῆς τοῦ Γαμβέττα. Δι' αὐτὸ λοιπὸν ἐξητημίσθη τόσον νέος, μάλιστα τεσσαρακονταπενταετής; Μόλις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ σταδίου; Ῥήτωρ! Ἄλλ' ἦτο ρήτωρ; Ὁχι, ὁ λόγος του ἦτο μέγας βαρουλκός, ὅστις ἰδύνατο νὰ καταδιβάξῃ μέρη τινα κάτω τῆς ἐπιφανείας τῶν τεμάχια βράχων ἢ γῆς. Ἀντέκρουε τοὺς ἐχθροὺς του; Ὁχι, κατέβαλλεν αὐτοὺς, ὡς νὰ τοὺς ἀντιμετώπιζε στῆθος πρὸς στῆθος καὶ πυγμὴν πρὸς πυγμὴν. Τί κατέβαλλε τὸν Μὰν Μαῶν; Πέντε λέξεις τοῦ γίγαντος ρήτορος. Τὸ περίφημον ἐκεῖνο: Νὰ ὑποταχθῇ ἢ νὰ παραιτηθῇ! Ἐκ τοῦ διλήμματος ὁ Μὰν Μαῶν ἐξετέλεσε τὸ ἦμισυ παρητήθη. Ἦσαν ἀγορεύσεις ἐκεῖναι τοῦ Γαμβέττα; Ὁχι, ἦσαν ἤλεκτρισιμὸς ὅστις συνέσπασεν ὅλην τὴν μοναρχικὴν Γαλλίαν καταστῆσας αὐτὴν παραλυτικὴν καὶ ἐξωγογήνησε τὴν δημοκρατικὴν Γαλλίαν νὰ κάμῃ θαύματα θελήσεως.

Δὲν ἦτο μόνον Παρίσιοι ὁ Γαμβέττας; ἦτο Γαλλία. Ἦτο ὁ ἀναγεννηθεὶς ἐγκέφαλος τῆς Γαλλίας. Καὶ ὡς εἰς τὸν ἐγκέφαλον ἐδρεύει ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ κίνησις ὕλου τοῦ νευρικοῦ συστήματος, οὕτω ὁ Γαμβέττας ἦτο ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ κίνησις ὕλου τοῦ Γαλλικοῦ ἔθνους κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν. Ἐὰν ἦτο μόνον λόγος, τίς ἄλλος παρὰ τὸν Βίκτωρα Οὐγὼ θὰ εἶχε τὴν ἡγεμονίαν τῆς Γαλλίας; Ἀλλὰ ὁ λόγος εἶναι ὄργανον καὶ ὁ Γαμβέττας ἦτο κεφαλή. Τί μισητότερον διὰ τοὺς δημοκρατικούς Γάλλους τῆς ἰδέας τῆς Γερουσίας; Ὁ Γαμβέττας ἠγόρευσεν ἐν Βελλεβίλλῃ τὴν ἀθάνατον ἐκείνην ἀγόρευσίν του, ἦτις ἰδύνατο νὰ χρυσώσῃ ὡς ἡ ῥοδιωτέρα οὐρανογραφία ὕλον τὸν ρητορικὸν κόσμον ἀρχαίων καὶ νεωτέρων χρόνων, καὶ ἡ Γερουσία ἔγινεν οὐ μόνον ἀσπαστὴ παρὰ τοῖς δημοκρατικοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐλειτούργησε δραστηκώτατα ὡς μοχλὸς τῆς δημοκρατίας. Δικαί; Διότι ἐπήγαγεν ἀπὸ τοῦ ἐπιστημονικοῦ προγράμματος τοῦ Γαμβέττα τῆς γαλλικῆς ἀναγεννήσεως.

Μελαγχολῶντες ἅμα τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ ἐξ ἐντερικοῦ νοσήματος θανάτου τοῦ Γαμβέττα ἐσκεπτόμεθα: ποῖος ἀγὼν κατὰ τὴν ἀσθένειαν τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς ἐτελεῖτο μεταξὺ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ἐντέρου! Τί ἐσκέπτετο ἐκεῖνος καὶ τί διέπραττε τοῦτο. Ἡ σωτηρία ἐνὸς ἔθνους κρεμαμένη ἀπὸ ἐνὸς ἐντέρου. Ἡ θέσις ἐν μέσῳ δύο παρεῶν ἐπιδερμίδος! Μισήσατε τὸν ἀνθρώπον, μισήσατε τὴν ζωὴν, μισήσατε τὴν ὕλην, μισήσατε τὸν κόσμον.

Καὶ θνήσκει ἐκπληρώσας τοὺς πόθους του; Θνήσκει εὐχαριστημένος; Ὁχι, ὄχι, ἀπέθανε πολεμούμενος! Ὁ μεγάλοι ἄνδρες, μὴ γενῶσθε μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, γεννηθῆτε μεταξὺ θηρίων, θὰ ἐννοηθῆτε καλλίτερον. ΚΑΛΙΒΑΝ.